

Orvosi szolgálati lakásokat épít a Studium-Prospero Alapítvány Alapkőletétel Marosszentgyörgyön

Fotó: Bodolai Gyöngyi

Húsz év után ismét Marosvásárhelyen és környékén dolgozó pályakezdő, fiatal orvos(ok)nak épít szolgálati lakást a Studium-Prospero Alapítvány, miután Erdély-szerzte hat városban összesen 40 lakást működtet, öt településen pedig 20 lakás építése van folyamatban.

Bodolai Gyöngyi

Augusztus 26-án a megyeszékhely szomszédságában levő Marosszentgyörgyön tették le az épülő lakás alapköveit az alapítvány vezetői, állandó helyi támogatói, helyi és megyei hivataloságok, lelkészek és meghívottak jelenlétében.

A 300.000 euró összértékű beruházást a Nemzetpolitikai Államtitkárság és a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. támogatja. A 20 áras telekre épülő 164 négyzetméter felületű ház igény szerint két lakásra osztható, vagy egy gyermekes családnak kényelmes otthona lehet a kertre nyíló tágas terasszal.

A családi házak között, kellemes környezetben levő telken egy 263 négyzetméter beépített felületű karbantartási-tárolási egységet is kialakítanak, amely a felépült és épülő összesen 60 lakás karbantartási és raktározási egysége lesz.

(Folytatás a 10. oldalon)

Ne feledje
IDEJÉBEN
megújítani előfizetését!
Ha előfizet,
BIZTOSAN
kézhez kapja
FÉLÁRON!
Telefon:
0742-828-647

Felvételi a Sapientiára

A nagy érdeklődés mellett zajló nyári felvételit követően ősszel is ingyenesen és kizárólag online, a felvételi.sapientia.ro oldalon lehet jelentkezni a Sapientia EMTE képzéseire, amelyek a 2020/2021 tanév első félévében, a jelenléti és digitális oktatás kombinációja révén, hibrid oktatási rendszerben fognak zajlani.

2.

Krizishelyzetben a daganatos betegek

Krizishelyzetbe kerültek a daganatos betegségekben szenvedők a hónapok óta tartó járványhelyzet miatt, az újonnan felfedezett daganat eltávolítását célzó műveletek ugyanis késnek, sugárterápiás kezelések maradtak el. A szűrőprogramok leálltak, ami akadályozza a korai diagnosztizálást, miközben köztudott, hogy a rák az a betegség, amelynek a kimenetelét, lefolyását a korai diagnózis és a beavatkozás üteme befolyásolja.

5.

Csöppet sem előkelő első hely uniós szinten

Tavaly a Romániában szült nők közel 10 százaléka volt kiskorú – hívja fel a figyelmet az egyre aggasztóbb méretet öltő jelenségre a „Mentsétek meg a gyermekeket” szervezet.

7.

OPTICA OPTOFARM
A látás szakértője

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szakületünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/265-205
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Aktuális

Időzítés

Mózes Edith

Az oktatás területén elengedhetetlenül szükséges reformok ismét a nacionalista propaganda miatt buknak Romániában! Ezzel a címmel olvashattunk bejegyzést a minap Biró Zsolt parlamenti képviselő, a képviselőház oktatási bizottsága tagjának közösségi oldalán.

A képviselő szerint a nem éppen magyarbarátságáról elhíresült jelenlegi liberális európai parlamenti képviselő, „Rareș Bogdan magyarokat gyalázó nacionalista kirohanása elég volt, hogy a képviselőház szakkbizottságaiban zajló vitán a törvénytervezet korábban támogató, sőt azt társkezdeményezőként felvállaló kollégák is meghátráljanak”.

A képviselő állítja: „pártállástól függetlenül fordultak 180 fokot a román oktatásért aggó kollégáink, így olyan reformok esnek most a buta nacionalizmus áldozatául többek közt, mint a napközis rendszer, az iskolai étkeztetés, a tananyagcsökkentés (ami a már elfogadott kötelező óraszámcsökkentés egyenes és logikus következménye lenne!), továbbá az óvoda és bölcsőde közötti korosztály helyzetének rendezése. A közoktatási kérdések mellett az egyetemi duális képzést bevezető tervezet is a magyarfóbia áldozata lett az oktatási szakkbizottság mai ülésén, épp úgy, mint a kétszintű érettségi bevezetésének lehetősége”.

De miről is van szó? A liberális politikus egyenesen azt állítja, hogy a Szociáldemokrata Párt (PSD) szavazatokért „eladja

(Folytatás a 3. oldalon)

AUGUSZTUS
27., csütörtök
A Nap kel
 6 óra 37 perckor,
 lenyugszik
 20 óra 10 perckor.
 Az év 240. napja,
 hátravan 126 nap.

IDŐJÁRÁS
Többnyire napos idő

Hőmérséklet:
 max. 26 °C
 min. 12 °C

Isten éltesse!
 Ma GÁSPÁR,
 holnap ÁGOSTON napja.
 ÁGOSTON: latin eredetű, az
 Augustus név kicsinyítőképzős
 származékának, az Augustinus
 névnek a megmagyarosodott
 alakja, jelentése: magasztos,
 fontos, fennkölt.

VALUTAÁRFOLYAM
 BNR – 2020. augusztus 26.

1 EUR	4,8404
1 USD	4,0968
100 HUF	1,3663
1 g ARANY	252,7612

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!
 Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő
 hónapra a Népújság szerkesztőségében:
 Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám,
 2. emelet, 57-es iroda. Borbély Ernő,
 naponta 9-14 óra között, szombat – vasárnap zárva.
 Tel. 0742-828-647

Megyei hírek

Vígjátékkal indítja az évadot a Tompa Miklós Társulat

Méhes György Duplakanyar című vígjátékával indítja új, immár 76. évadát a Marosvásárhelyi Nemzeti Színház Tompa Miklós Társulata. A Gáspár Attila rendezésében színpadra kerülő produkcióval egy letűnt korra való derűs visszatekintésre invitálják a nézőket. Az előadás bemutatójára augusztus 29-én 20 órától kerül sor a marosvásárhelyi nyári színházban. A következő előadást 30-án, szintén 20 órától tartják. Mindkettőre érvényesek a tavalyi évad mecénás- és bemutatóbérletei, viszont előzetes helyfoglalás szükséges.

Újabb tematikus kalandtábor

A marosvásárhelyi Creativity Egyesület augusztus 30. és szeptember 4. között ismét tematikus kalandtábort szervez a nyárádszentmártoni Lovasfogadóban, amelyen 8-12 éves gyerekek vehetnek részt. Az egyesület által nemrég szervezett indián kalandtáborról lemaradt néhány gyerek a csökkentett létszám miatt, ezért úgy döntöttek, megszerveznek számukra egy új tábor. Van még néhány szabad hely, amelyre várják a jelentkezőket.

Kirándulás Nyárad- és Kis-Küküllő menti kastélyokhoz, templomokhoz

Augusztus 28-án, pénteken a gergyesszegi Teleki Kastély Egyesület autóbusszos kirándulást szervez Kastélyok és templomok a Nyárad és a Kis-Küküllő mentén címmel. Útvonal: Marosvásárhely – Nyárádszentbenedek (Tholdalagi-kastély) – Backamadaras (Petrichevich-Horváth-kúria) – Nyárádszentlászló (unitárius templom) – Székelymoson (református templom) – Székelyvécke (falú és kálvária) – Gyulakuta (református templom) – Erdőszentgyörgy (Rhédey-kastély, Bodor Péter-émlékszoba) – Marosvásárhely. A teljes útvonal hozzávetőlegesen 125 km. Idegenvezetők: Teleki Kálmán, a Teleki Kastély Egyesület elnöke és dr. Kálmán Attila történész. Indulás: augusztus 28-án reggel 8 órakor a Teleki Téka előtti parkolóban, autóbusszal. Részvételi díj: 85 lej/fő. A helyek száma korlátozott, ezért a szervezők kérik, jelezzék a részvételi szándékot a telekicastle@gmail.com e-mail-címen.

Fotópályázat

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület marosvásárhelyi szervezete fotópályázatot hirdet Épített örökségünk Maros megyében címmel, a Székelyföld Napok keretében. A pályázaton bárki részt vehet. A részvétel ingyenes, a fotókat elektronikusan kell beküldeni szeptember 15-ig az atixzs@yahoo.com e-mail-címmel. Bővebb tájékoztatás az esemény Facebook-oldalán.

Hírszerkesztő: Menyhárt Borbála

Felvételi a Sapientiára

Tandíjmentes helyekre is várja a jelentkezőket a Sapiaentia EMTE

A nagy érdeklődés mellett zajló nyári felvételt követően ősszel is ingyenesen és kizárólag online, a felveteli.sapientia.ro oldalon lehet jelentkezni a Sapiaentia EMTE képzéseire, amelyek a 2020/2021 tanév első félévében, a jelenléti és digitális oktatás kombinációja révén, hibrid oktatási rendszerben fognak zajlani.

A Csíkszeredai Karon a világ- és összehasonlító irodalom – angol nyelv és irodalom, az általános közgazdaság, agrár- és élelmiszeripari gazdaság, élelmiszeripari mérnök, gépészmérnök, turisztikai mérnök-menedzser és a humán erőforrás szakokon hirdetnek meg tandíjmentes helyeket. Az alapképzés valamennyi szakán maradtak tandíjas helyek. A fenntartható biotechnológiák, valamint vezetés és szervezés mesterszakokon kizárólag tandíjas helyek maradtak, míg a kommunikáció és közkapcsolatok, fordító-tolmács, alkalmazott közgazdaságtan és pénzügy mesterszakokon tandíjmentes helyekre is várják a jelentkezőket.

A Kolozsvári Karon a reál- és humántudományok kedvelői is találhatnak nekik való szakot. Alapképzésen vannak még tandíjmentes helyek a környezettudomány, illetve a nemzetközi kapcsolatok és európai tanulmányok szakon, és akik nyáron lemaradtak, tandíjas helyre még felvételiz-

hetnek a kétnyelvű jogászképzésre is. A kar őszi felvételijén már a filmtudomány mesterire is lehet jelentkezni, így ezen és a diplomácia és interkulturális tanulmányok szakon vannak meghirdetve tandíjmentes helyek. Akik pedig a reáلتudományok területén érzik otthon magukat, a környezetvédelem és monitoring mesterképzésen jelentkezhetnek tandíjas helyekre.

A Marosvásárhelyi Karon a mechatronika, az infokommunikációs hálózatok és rendszerek, a gépészmérnöki szakra, a sepsiszentgyörgyi agrármérnöki és az új képzésként induló erdőmérnöki szakokon tandíjmentes helyekre is lehet felvételizni. A fennmaradó szakok esetében kizárólag költség-hozzájárulásos és tandíjas helyekre lehet jelentkezni. Növényorvos mesterszakon az összes hely betelt, szoftverfejlesztés mesterszakon pedig tandíjmentes helyek maradtak. A számítógépes irányítási rendszerek és fejlett mechatronikai rendszerek mesterszakok esetében tandíjas és tandíjmentes helyek is vannak.

Beiratkozási időszak: Kolozsvári Kar: szeptember 2-10; Csíkszeredai Kar: szeptember 2-8; Marosvásárhelyi Kar szeptember 4-7.

Részletes információk az egyetem honlapján, illetve a karok honlapjain találhatóak.

Fotó: Nagy Tibor (archív)

Őszi felvételi a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetemen

A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem őszi felvételt hirdet. A felvételizők szeptember 3-tól iratkozhatnak be a fennmaradt helyekre.

Alapképzés: audiovizuális kommunikáció – forgatókönyv- és reklámírás, média szak, osztályvezető: Kós Anna (3 költségterítéses hely); teatológia szak, osztályvezető: Ungvári Zrínyi Ildikó (6 költségterítéses hely); látványtervezés, osztályvezető: Bartha József (6 költségterítéses hely); zene szak, osztályvezető: Makkai Gyöngyvér (5 költségterítéses hely). Magiszteri képzés: művészetek és új

média, osztályvezető: Kós Anna (5 költségterítéses hely); teatológia, művelődésszervezés, osztályvezető: Pál Attila (4 költségterítéses hely); korszerű zenei koncepciók, osztályvezető: Elekes Márta (3 költségterítéses hely). A felvételi vizsgák szeptember 14-én kezdődnek.

További információk az egyetem honlapján, illetve az egyetem hirdetőfelületein találhatóak (www.szini.ro, www.uat.ro). Egyéb elérhetőségek: telefon/fax: 0265-266-281, e-mail: felveteli@uat.ro, székhely: Köteles Sámuel utca 6. szám, Marosvásárhely.

NÉPÚJSÁG
 ÖNÁLLÓ
 MAROS MEGYEI NAPILAP
 Kiadja az IMPRESS KFT.
 FŐSZERKESZTŐ:
 Karácsonyi Zsigmond
 LAPSZERKESZTŐK:
 Antalfi Imola
 Benedek István

MUNKATÁRSÁK: Antalfi Imola, Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Menyhárt Borbála, Mezey Sarolta, Mózes Edith, Kaáli Nagy Botond, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szer Pálósy Piroška, Vajda György. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Kiss Éva.
TÖRDELÉS: Makkai Katalin, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi.
FŐKÖNYVELŐ: Nagy Melinda. **REKLÁMMENEDZSER:** Borbély Ernő – e-mail: reklam@e-nepujas.ro, tel. 0742-828-647.
REKLÁM-LAPTERJESZTÉS: Madaras Éva Adrienn, tel/fax: 00-40-(0)265-268-854. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujas.ro **E-mail:** nepujas@e-nepujas.ro
Telefon: titkárság: 0265/266-780 és tel/fax: 0265/266-270, közönségszolgálat: 0365/410-440, 0265/266-780. **Nyomda:** Palatino.
 A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, postásoknál és a szerkesztőségben, tel.: 0742-828-647.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9-15 óra, péntek: 9-14 óra között, szombat vasárnap: zárva.

642357800069
 ISSN 1220-3475 (print)
 ISSN 1584-3238 (online)

Volt államfő és volt miniszterelnök is indul a bukaresti főpolgármester-választáson

Tizennyolc főpolgármester-jelölt indulását hagyta jóvá a bukaresti választási bizottság, köztük Traian Băsescu volt államfőjét és Călin Popescu Tăriceanu volt miniszterelnökét – írta szerdai számában a liberális Adevărul című lap.

A testület döntése értelmében 22 párt, politikai szövetség és független jelölt pályázhat a főváros önkormányzati tanácsának 49 képviselői helyére.

A szeptember 27-i egyfordulós választáson Románia mind a 3200 településén a legtöbb szavazatot összegyűjtő polgármesterjelölt kerül a községváza vagy városváza élére, függetlenül attól, hogy megszerezte-e a voksoknak legalább a felét.

Bukarestben a kormányon lévő jobbközép Nemzeti Liberális Párt (PNL) által is támogatott Nicușor Dan független jelölt, a Mentsétek meg Romániát Szövetség (USR) volt elnöke és a tisztséget jelenleg is betöltő Gabriela Firea, a Szociáldemokrata Párt (PSD) legnépszerűbb politikusa a két legesélyesebb jelölt. Mivel azonban nem lesz második forduló, küzdelmüket döntő módon befolyásolhatja az, hogy a főpolgármesteri tisztségre esélytelen versenytársaik hány szavazatot visznek el.

Băsescu indulása a magát a „jobboldal közös jelöltjének” tartó Dan esélyeit rontja. A volt államfő nem is titkolja, hogy

az USR-t akarja „megleckézteni”, amiért az általa alapított, az ötszázalékos választási küszöb átlépéséért küzdő Népi Mozgalom Pártot (PMP) kihagyták a Dan körül kialakított jobboldali (PNL-USR) választási összefogásból.

Tăriceanu feltehetően inkább attól a PSD-től vehet el szavazatokat, amellyel az általa alapított balliberális ALDE három éven keresztül közösen kormányzott. Ő azonban nem másokat akar megleckézteni, indulása inkább azt jelzi, hogy ő maga megtanulta azt a leckét, amelyet a tavalyi európai parlamenti választáson kapott, vagyis azt, hogy pártjának csak akkor lehet esélye a választási küszöb átlépésére, ha a választási csatában pártelnökként ő maga áll a hadba küldött csapatai élére.

Băsescuval ellentétben az akkor még szenátusi elnök Tăriceanu tavaly nem jelöltette magát európai parlamenti (EP-) képviselőnek: a politikai elemzők ennek tulajdonítják, hogy a PMP bejutott az EP-be, az ALDE viszont nem.

A valóban esélyes jelöltek és a román politika közismert, de második vonalba szorult szereplői mellett tíz parlamenten kívüli párt politikusként nem jegyzett képviselője és több, ismertségét ezúton növelni próbáló független jelölt – köztük két színész, egy tornatanár, egy légiirányító és egy hegyi idegenvezető – is megpályázta a bukaresti főpolgármesteri tisztséget. (MTI)

Ország – világ

Az RMDSZ a szavazás napján dönti el, hogy támogatja-e a bizalmatlansági indítványt

– jelentette ki kedden Kelemen Hunor. Az RMDSZ-elnöke elmondta: sem a bizalmatlansági indítványt benyújtó Szociáldemokrata Párttal, sem Ludovic Orban miniszterelnökkel nem tárgyaltak még erről a témáról, de vélhetően mindkét féllel egyeztetni fognak a következő időszakban, mert „így van ez a politikában”. Hozzátette, az RMDSZ-nek „ezer oka lenne a kormány megbuktatására”, arról azonban, hogy politikai megszavazzák-e vagy sem a kormány megbuktatását célzó indítványt, csak a voksolás napján döntenek. „Nem szeretnénk politikai szempontból járulékos áldozatai lenni egy olyan háborúnak, amely nem a mi háborúnk. (...) Észszerű döntést kell hoznunk” – fogalmazott Kelemen. A szövetségi elnök rámutatott, több forgatókönyv is elképzelhető arra az esetre, ha a parlament megszavazza a bizalmatlansági indítványt. A legjobb megoldás szerinte az lenne, ha parlamenti többséggel rendelkező koalíció alakulna, amely felvállalná a kormányzást az év végén esedékes választásokig, majd egy hosszú távú, közös projekttel a választások utáni időszakban is, ezt azonban nehezíti, hogy jelenleg egyik politikai vezető sem gondol erre, nem kezdeményez egy, az országot az elkövetkező évekre felkészítő egyeztetést.

Forgatókönyvek a beltéri kulturális események engedélyezésére

A kormány három forgatókönyvet fontolgat a beltéri kulturális események engedélyezésére – közölte kedde este Bogdan Gheorghiu kultúrért felelős miniszter. Gheorghiu a Facebookon tájékoztatót arról, hogy az illetékesek e hét folyamán eldöntik, milyen feltételek mellett nyithatják meg kapukat a színház-, koncert- és mozitermek, „reményei szerint” már szeptember 15-étől. Ehhez más országok, például Németország példáját is szem előtt tartják. „Az általunk javasolt stratégia szerint a beltéri kulturális események újbóli beindulását az egyes megyékben fennálló járványhelyzettől tesszük függővé” – írta a miniszter. Három forgatókönyvet tart valószínűnek: az előadótérmei üléshelyei 100%-os kapacitással elfoglalhatók; az előadótérmei üléshelyei 66%-ban foglalhatók el úgy, hogy a családtagok és maximum 3 fős csoportok egymás mellett ülhetnek; továbbra is életben marad a beltéri előadások megszervezésére vonatkozó tilítás. Gheorghiu hozzátette, a szakértésre szeretné, ha a lakosság újból látogathatná a zárt területek rendezvényeket, de az emberek egészségének veszélyeztetése nélkül. Spanyolország helyzetéről is említést tett, ahol túl korán engedélyezték a hatóságok a mozik újbóli megnyitását, és ez az esetszámok ugrásszerű növekedéséhez vezetett, így ismét fel kellett függeszteni a beltéri előadásokat.

Meleg lesz, de nem kánikula

Az ilyenkor megszokottnál valamelyest alacsonyabb hőmérsékleti értékek várhatók az előttünk álló két héten, 24 és 33 Celsius-fok közötti nappali csúcshőmérséklettel; esőre jövő hét elején lehet számítani – derül ki az Országos Meteorológiai Szolgálat (ANM) következő két hétre vonatkozó előrejelzéséből. Erdélyben, a Körösök vidékén és Máramarosban péntekig 24 és 27 Celsius-fok között alakul a nappali csúcshőmérséklet, szombaton és vasárnap a 29-31 fokot is eléri a maximumok, majd jövő héttől ismét legtöbb 24-26 fok lesz napközben. Éjszakánként 11-16 fok várható. A keddi és szerdai esőzések után augusztus 29-e és szeptember 5-e között lehet még csapadékra számítani. A Bácságban 25-28 Celsius-fokig melegszik a levegő, a hét végén 31-32 fokos nappali csúcshőmérsékletre kell számítani, majd a jövő héten ismét 25-27 fokos maximumok várhatók. Éjszaka 14-17 fokig hűl le a levegő, augusztus 30-a és szeptember 5-e között ismét lehetnek még esőzések. A hegyekben nappal 16-19 fok, éjszaka 9-11 fok várható a jövő hét végéig.

Szobortörténelemi adalék némi fintorral

Közép-Kelet-Európa tele van szobortörténetekkel. (A Rubicon egyik legutolsó számában bővebb adatokat talál a nyájas olvasó.) A szobrok a közteterekről lekerülnek, ledöntetnek, eltűnnek, eltávolítatnak, elítéltetnek tárgyalás nélkül, lefejezik őket, vagy éppenséggel csak a csizmájuk marad meg, és akkor a lakosság névkényszerben szenvedő része Csizma térnek nevezi a Hősök terét. Máskor a nagy garral és ünnepélyességgel felavatott közéleti férfiak és nők márvány- vagy bronzmása, hősi alakváltozása meggyalázás tárgyát képezi. Tudatos csoportok készülnek erre, nagy hőstettet vetítenek ki erre ősi ösztönkénti tudatzavarukban.

Pszichológusok ilyenkor arról beszélnek, hogy az emberiség gyermekkorában kifejlődött és soha teljesen el nem nyomott, csupán a társadalmi tudatalattiba lesüllyesztett bálványimádással, máskor az ikonrombolás jelenségével állunk szemben. (Már Rómában és Bizánban is ez járta.)

Szobrokra pedig szükség van. Rendszertől függetlenül az rendszerhez tapadó szobrokra egyaránt. A köztetereken, parkokban, fontos középületek előtt. Nélkülük néptelen a város. Ez a hatalomgyakorlás szimbóluma is. Vagy az egyenjogúság (elméleti lehetőség), ha a kisebbség akadálymentesen állíthat szobrot saját hőseinek, akik nem azonosak, nem vágnak minden tekintetben egybe a hatalmon levők hivatalos történelemszemléletével. Washárhelyen, hogy például ezt a hegylai országhősi és közép-kelet-erdélyi városias települést hoztam példának

okáért, egy Bethlen Gábor-szobor tényleges felállítása sokkal nehezebb (bürokratikus, mesterséges akadályokkal és sunyi húzásokkal, polgármesteri rosszindulattal, torzításokkal teli folyamattal), mint egy olyan bálványé, aki ezért a városért a kisujját sem mozdítja, de a hivatalos, állami, nagyhatalmi történelemszemlélet egyik sarkköve. (Már ha a szemléletnek van sarka és annak röge eszmeileg.)

Csütörtöki kimenő
– Sebestyén Mihály rovata –

Ezúttal azonban egy olyan szoborról olvastam egy 1945-ös szociáldemokrata lapban, amely számomra eddig ismeretlen volt, de lehet, hogy Csikban és a Somlyó-hegyen, Gyergyó vidékén és Csángóföldön közismert, csak nem nagyon mesélik, mert nincs sok köze a testvériséghez.

Történt pedig, hogy amikor már szovjet ágyúk döngése egészen közelről hallatszott Csikban, de Budapestben már Horthy a kiugrásra készült, nos akkor a csikszeredai városparancsnokság parancsot adott, hogy a csiksomlyói Madonnát tessék jól és bombabiztosan becsomagolni, és a közeledő ellenség elől, amely nem ismert sem istent, sem hívó embert, elszállítani biztos helyre. Nem ez volt az egyetlen ilyen intézkedés. Sepsiszentgyörgyön Herepei bácsi lelkiismeretesen összecsomagoltatta a Székely Nemzeti Múzeum könyv- és levéltárának legfőbb értékű dokumentumait, vagonokba rakták, ám éppen

azokat a vesztegelő vagonokat érte bombatámadás a zalaegerszegi állomáson. Minden odaveszett.

Egy ferences atyát rendeltek kísérőül, feltették a vonatra a Madonnát, és Szereda-Vásárhely-Déda-Szeretfalva-Dés-Debrecen útvonalon akarták kiszállítani. A vonat Désen többet vesztegel, ugyanis meg kellett várni a csatlakozást, és a másik vonathoz kellett kapcsolni az erekyesállító vagonot. A vasutasok pontosan tudták, mi van a nagyméretű faladában, és mivel a derék páter elaludt, a küldeményt nem a Debrecenbe, hanem a Kolozsvárra induló szerelvényre tették át. Így érkezett meg a Mária-szobor sértetlenül Kolozsvárra, onnan a MÁV kiszállította az óvári ferenceseknek, akik aztán elrejtették a kiűritést megparancsolók elől, és őrizték, állítólag egész ősszel és 1945 telén. Majd egy alkalmas pillanatban, március hatodika előtt vagy után, de Groza Péter tudomásával és segédletével visszaszállították Csiksomlyóra, ahol azon a pünkösddön, a háború utáni első pünkösdkor, május 19-20-án, harmincezer zarándok láthatta viszont, imádhatta „Babba Máriát”, melyhez manapság is százezrek sereglenek össze minden esztendőben.

Állítólag azon a pünkösdvásárnapon a csiksomlyói kolostor és zarándokhely nyugalmát szovjet díszőrség – a rettegett és győztes Vörös Hadsereg – vigyázta. Még ha nem is pontosan így volt a dolog a díszszázaddal, óriási fintora ez a kelet-európai történelemnek. Si non e vero...

Időzítés

(Folytatás az 1. oldalról)

a románok oktatását”. Olyan választási „koncessziókat” készít elő az RMDSZ-től remélt szavazatokért, amelyek radikálisan megváltoztatják az oktatási törvényt.

A bizalmatlansági indítványra gondol, amellyel meg akarják bukítani a liberális kormányt. A szavazatokért cserébe a szocdemek – szerinte – három törvénytervezet hallgatóságos elfogadását ajánlják fel a következő rendkívüli ülésszakban, amelyet kizárólag a bizalmatlansági indítvány felolvasására és az oktatás elárulására hívtak össze a szociáldemokraták. A liberális politikusok szerint bizalmatlansági indítványok idején a PSD mindig előszedi a fiókból ezeket az „ártalmas” kezdeményezéseket, és saját céljaira, illetve a nemzeti érdek ellen használja fel.

Ezért felhívja a PSD vezetőinek a figyelmét, hogy a „tüzzel játszanak”, mint mindig, amikor a szavazatokért cserébe „feláldozták a nemzeti érdeket”, és „határozottan elutasítja” a PSD-nek a „gyermekünk nevelésének politikai célokra való felhasználását”.

Nem csodálkozunk, csak emlékeztetnénk, hogy a román politika mindig bűzös mocsara sosem nyugszik, és főleg kampányok idején, időzített bombaként felerősödnek a nacionalista hangok.

Korszakváltásra készülnek Makfalván Új lendület, van választás

A szeptember 27-i helyhatósági választásokon polgármesterjelöltként induló harmincéves fiatalember, Dósa Medárd Árpád arra vállalkozik, hogy csapatával leváltja az eddigi községvezetést, és a fejlődésben megtorpant Makfalvának új lendületet adnak, a fiatalokat megtartó jövőt teremtenek.

Karácsonyi Zsigmond

– *Úgy tudom, Ön is, mint kortársai közül legtöbben, külföldön próbált érvényesülni.*

– Valóban, előbb Magyarországon, majd az Egyesült Királyságban próbáltam szerencsét, de valahogy nem szerettem sokáig idegenben tartózkodni. Csíkszeredában a Sapientia egyetem elvégzése után munkába álltam, majd egy idő után onnan is hazahúzott a szívem. Hat éve itthon dolgozom, Szovátán, a Sővidék Televízió szerkesztőségében. Hiszek abban, hogy lehet itthon is boldogulni.

– *Miért akarja feladni az újságírói hivatást?*

– Gyerekkoromban mindig is felnéztem a községünk polgármestereire, először egy egyetemi szemináriumon mondtam ki, hogy egyszer a saját községem mindennapjait szeretném jobbat tenni. Mivel egy regionális televíziónál dolgoztam, több tucat Maros és Hargita megyei településvezetővel kerültem közelebbi kapcsolatba. Láttam jó és rossz példákat egyaránt. Utóbbiakat leginkább a saját községünkben.

Azért indulok, mert úgy gondolom, hogy községünknek változásra van szüksége, és ez a változás nem várhat akármeddig. A környező települések sokkal jobban fejlődnek, mint Makfalva. Az idő fogja, a lemaradás egyre nagyobb, egyre több fiatal hagyja el községünket végérvényesen. Makfalvát vissza kell terelelnünk a fejlődés útjára, fel kell zárkóztatnunk községünket. Tisztaban

vagyok a feladat súlyával és felelősségével, de azzal is, hogy lépünk kell mielőbb.

– *Közigazgatási tapasztalat nélkül nem nagy kihívás a polgármester-jelöltség?*

– Én abban hiszek, hogy egy polgármesternek nem kell mindenhez értenie. Viszont tanulnia kell folyamatosan, képeznie magát, jó példákat ellesni a környező településekről, és megvalósítani őket otthon. Az elmúlt hetekben naponta konzultáltam pályázatíró szakemberekkel, sikeres polgármesterekkel. Rengeteg kiaknázatlan lehetőség van községünkben. Én az együttműködésben hiszek: tudom azt, hogy a környező települések és a megye egyaránt nagy segítségünkre lehet a felzárkózás folyamatában.

A fociiban úgy szoktuk mondani: innen szép nyerni. Ez most nagyon igaz Makfalvára is. Bőven van pótolnivalónk, mert a község bizony megtorpant. Hiába kritizáljuk a fiatalokat, hogy elmennek, ha nem élünk a lehetőségekkel, ha nincsenek korszerű útjaink, játszótérünk, még

csak becsületes csatornahálózatunk sem. Egyértelmű, hogy változtatni kell. Újra lendületbe kell hoznunk településünket. Az elszigetelődés helyett az együttműködést kell keresnünk a környező településekkel és a megyével. Ki kell használnunk minden kormányzati, uniós és magyarországi lehetőséget és kapcsolatot a község fejlesztésére. Az én célom, hogy egyre kevesebben keressék külföldön a boldogulásukat, hogy az itthon élők újra kezdjenek el hinni abban, hogy jó és érdemes megmaradnunk itt, ahová tartozunk. Azt akarom, hogy Makfalva község egyszerre legyen fejlődő község és gyarapodó közösség.

– *Önt mi köti Makfalvához?*

– Magamat konzervatív lokálpatriótának tartom. Mindig is itthon szerettem volna élni és családot alapítani. Látom azt is, hogy a községünk mennyire el van maradva a fejlődésben a szomszédokhoz képest. A fenti okokat kiegészítve a tenni akarásom megszilárdította bennem azt, hogy indulnom kell. Nem akarom ezt tovább tétlenül nézni. A jó csapat, amely mellett állt és a nagy fokú megyei támogatás már csak szikra volt a kanóc végén. Így döntöttem el azt, hogy megméretkezem közösségünkért, Makfalváért. Van lendület és van választás Makfalván. Ha változtatnánk, merjük kimondani! Én a községemért és az itthon maradásért akarok polgármester lenni!

– *Egy fecske nem csinál nyarat, milyen csapattal indul, és milyen támogatottságra számít?*

– Egy község vezetése nem egyszemélyes feladat. A sportban és a munkám során is csapatjátékos voltam. Köszönöm azoknak, akik harcostársaim ebben a nem is olyan egyszerű időszakban. A csapatunk szlogenje: Új lendület, van választás. Nem hiába döntöttünk emellett, hiszen a mostani csapat 13 tagja tenni akaró fiatal, köztük magasan képzett szakemberek vannak. A változás csak az Önök támogatásával és a csapat segítségével lehetséges.

Az intézmény teljes archívumát digitalizálja a Maros Megyei Tanács

Augusztus folyamán a Maros Megyei Tanács elkezdte az intézmény irattárának digitalizálását. Mintegy 3,5 millió dokumentumot fognak beszkenyelni egy európai uniós finanszírozású projekt keretében. Hetente 300 iratgyűjtő mappa anyagát szkennelik be, a teljes irattár digitalizálását 2021-ben fogják befejezni.

„Az intézmény irattárának beszkenyelése leegyszerűsíti a dokumentumokhoz való hozzáférést. Ugyanakkor ennek az uniós pályázatnak a keretében szerződést kötünk egy olyan online platform elkészítésére is, amelyen keresztül az állampolgárok elektronikus úton igényelhetik és szerezhetik be a megyei tanács által kibocsátott urbanisztikai engedélyeket. Ezzel a projekttel is azt szeretnénk elérni, hogy hatékonyabbá tegyünk az intézmény tevékenységét, és a lakosok kevesebb időt kelljen ügyintézésrel töltsenek” – hangsúlyozta Péter Ferenc, a Maros Megyei Tanács elnöke.

Az online portálnak köszönhetően a következő dokumentumokat lehet majd online igényelni és beszerezni:

- Urbanisztikai bizonylat
- Urbanisztikai bizonylathoz szükséges jóváhagyások
- Építési engedélyek
- Bontási engedélyek
- Az építési engedély meghosszabbítása
- Az urbanisztikai bizonylat meghosszabbítása
- Elvi megvalósíthatósági engedély
- Urbanisztikai dokumentációhoz szükséges jóváhagyások
- Előzetes beleegyezés a megyei utak területén kivitelezett munkálatokhoz
- Elhelyezési és kivitelezési engedélyek a megyei utak területén.

Az Adminisztratív kapacitás fejlesztése operatív program keretében támogatást nyert projekt összértéke 3 millió lej, a megvalósításának határideje pedig 2022 januárja.

A Maros Megyei Tanács sajtóirodája

A marosvásárhelyi közszállítás átszervezését ígéri Soós Zoltán

Átláthatatlan és mocskos a rendszer

Fotó: Nagy Tibor

Soós Zoltán videóüzenetben jelentkezett be a Transport Local SA székhelyén. A független polgármesterjelölt ezúttal a városi buszpark modernizálására vonatkozó terveit ismertette. Soós elmondta, hogy információik alapján évente 6-10 millió euróba kerül a közszállítás Marosvásárhelyen. „Természetesen nem mindegy, hogy 6 vagy 10. De az eredmény ugyanaz: a közszállítás nagyon rossz és nagyon drága.” Még azt sem lehet pontosan tudni, hány autóbusz van ma Marosvásárhelyen. Különböző források más-más számokat mutatnak. Egyes dokumentumokban 74 autóbuszról, másokban 128-ról számolnak be. „Átláthatatlan és mocskos a rendszer, ahogy az autóbuszok forgalma és a buszok is” – összegezte a mai állapotokat a jelölt.

Soós Zoltán célja, hogy olyan közszállításunk legyen, amit megéri használni. Ennek érdekében a már folyamatban lévő EU-s pályázatból 47 elektromos, a helyi költségvetésből 41 dízel, valamint további uniós forrásokból még 38 hibrid autóbuszt üzemelnek be 2022-ig – húzta alá a polgármesterjelölt. Az új buszokon kívül buszsávokat is terveznek a következő útszakaszokon: Dózsa György utca, December 1. út, December 22. utca, Pandúrok sétány, Maros-híd és Kossuth utca.

A cél, hogy a buszok, a taxik és a kerékpárosok is gyorsabban tudjanak közlekedni a városi forgalomban. A polgármesterjelölt kiemelte, hogy nem elég csak ígérgetni és pályázni. „Az új buszokat meg is kell venni, és üzembe kell helyezni. Nekem ez a célom.”

Kozma Barna: Fontos minden olyan tevékenység, amely Marossárpatak község gyarapodását szolgálja

A Felső-Maros mentéhez tartozó Marossárpatak községben az elmúlt időszakban több beruházást sikerült megvalósítani, amelyek a község fejlesztésére irányultak. Ezek között említhető a kultúrotthon új-jáépítése, amelyet az országos vidékfejlesztési program keretében nyert támogatásból sikerült kivitelezni, illetve modern, korszerű eszközökkel ellátni. A helyi fejlesztési alapról sikerült aszfaltozási munkálatokat is elvégezni, ugyanakkor a jó kezekben levő vezetőségnek köszönhetően műfüves pályát hoztak létre, tempomot is felújítottak, új óvodát építettek, és kiépítették a szennyvízhálózatot, amelyre rövid időn belül rá tudnak csatlakozni az emberek. További beruházások között említhető egy multifunkcionális gép vásárlása, amellyel takarítani lehet az utak szélét, és ez nagy segítség a község számára. Jelenleg is olyan nagyberuházások munkálatai folynak a községben, mint az Adorjáni Károly Általános Iskola felújítása, erre anyagi támogatást a helyi fejlesztési program keretében nyert a község. Az iskola bővítésére nagy szükség van, ugyanis a diáklétszám évről évre ötszáz fölött van. A marossárpataki tájház is felújítás alatt áll, valamint a helyi orvosi rendelő épületét is korszerűsítik.

„2008-ban a legfiatalabb polgármesterként nyer-

(Fizetett hirdetés)

tem mandátumot, az eltelt három mandátum alatt majdnem minden olyan infrastrukturális fejlesztés megvalósult a község területén, amit annak idején terveztem, terveztünk a csapattal. A nemrégiben felújított sárpataki kultúrotthon reményeink szerint számos kulturális rendezvénynek ad majd helyet, hiszen kultúránk és hagyományaink megőrzése nagyon fontos számomra” – fogalmazott Kozma Barna, Marossárpatak község polgármestere.

„Úgy gondolom, hogy Kozma Barnában a mai napig megvan az a kezdeti lendület és elhivatottság, amivel ezelőtt 12 évvel neki-vágott a polgármesteri tevékenységének. A marossárpatakiak méltán lehetnek büszkék arra a sok beruházásra, megvalósításra, amelyeket sikerült az elmúlt években kivitelezni. Erős, tenni akaró vezetősége van a községnek, és ilyen csapattal lehet építkezni a jövőben is!” – fogalmazott Péter Ferenc, a Maros megyei RMDSZ elnöke.

**Nekünk Maros megye az első!
Az RMDSZ Maros megyei szervezetének sajtóirodája**

HARMÓNIA

Egészség – életmód – otthon

Szerkesztette: Menyhárt Borbála

A rák és a koronavírus közös válsága

Krízishelyzetben a daganatos betegek

Krízishelyzetbe kerültek a daganatos betegségekben szenvedők a hónapok óta tartó járványhelyzet miatt, az újonnan felfedezett daganat eltávolítását célzó műveletek ugyanis késtek, sugárterápiás kezelések maradtak el. A szűrőprogramok leálltak, ami akadályozza a korai diagnosztizálást, miközben köztudott, hogy a rák az a betegség, amelynek a kimenetelét, lefolyását a korai diagnózis és a beavatkozás üteme befolyásolja, minél korábban részesül valaki kezelésben, annál jobb prognózisra számíthat. A rákos betegek helyzetéről és az Európai Unió járvány alatti rákellenes stratégiájáról dr. Dégi László Csaba egyetemi docenssel, a Nemzetközi Pszichoonkológiai Társaság és az Európai Rákszervezet igazgatójával beszélgettünk.

Menyhárt Borbála

– A jelenlegi helyzetben nemcsak a kezelések, sebészeti beavatkozások akadoztak, hanem a szűrővizsgálatok terén is visszaesés tapasztalható, az emberek féltek orvoshoz fordulni, bizonyára kevesebb új esetet diagnosztizáltak. Hosszú távon ez mit jelent majd a rákos megbetegedések számának az alakulását illetően, lehet-e számítani arra, hogy megugrik majd az elhalálozások száma amiatt, hogy nem kapták meg időben a megfelelő kezelést?

– Nemrég jelentek meg a hivatalos európai uniós adatok, amelyekből kiderül, hogy becslések szerint a rák terjedése az unióban 2020-ban 2,7 millió új esetre, a haláleseteké pedig 1,3 millióra tehető. Ez egyértelműen növekedést jelent az elmúlt évekhez képest, és a sajnos a rákos betegek több mint ötven százaléka arról számolt be, hogy a járvány negatívan érintette az onkológiai ellátást, azaz nem jutottak hozzá a megfelelő onkológiai kezelésekhöz, halasztások voltak, műtéteket mondtak le. Fontos tudni, hogy Romániában naponta kétszáz daganatos beteg veszti életét, és ez főként az idősebbeket és a férfiakat érinti. A becslések szerint az új esetek 54 százaléka férfi, és a halálesetek 56 százaléka szintén a férfiak köréből kerül ki. A halálesetek 76,5 százaléka idén a becslések szerint a 65 évnél idősebbek köréből tevődik ki. Olaszországban az összes, koronavírussal összefüggésbe hozható elhalálozás több mint 20 százaléka a rákos betegek körében történt.

Egy másik, Európai Bizottsághoz köthető jelentésből is az derül ki, hogy a világjárvány nagyon súlyos hatással volt az onkológiai szolgáltatásokra, különösen a közép-kelet-európai régióban. Kelet-Európában 61 százalékkal kevesebb biopsziát végeztek, azaz a karantén ideje alatt 61 százalékkal kevesebb daganatos megbetegedést diagnosztizáltak, és 58 százalékkal kevesebb rákműtétet végeztek. Egyértelmű, hogy ezeknek a kieséseknek, halasztásoknak hosszú távon következményei lesznek, szövődményekhez vezetnek, tehát befolyásolják nemcsak a páciensek életminőségét, hanem a rák-kezelésnek az eredményességét is. Úgy látom, menet közben tanulunk, és tudomásul kell vennünk, hogy a koronavírus-járvány mellett kialakulóban van egy „daganatos járvány” is. Jelenleg létezik egy „fertőző- és egy nem fertőző” válság, a koronavírus-járvány és az ezzel kapcsolatos (egyre komplexebb) gazdasági, társadalmi, társas, pszichológiai válság, utalok itt a különböző szolgáltatásoknak a megváltozására, akár a lelki egészség terén. Másrészt pedig fennáll a daganatos betegségekkel kapcsolatos helyzet, ami szintén egy válságot borítékol.

Dr. Dégi László Csaba egyetemi docens

– Melyek a leggyakoribb visszajelzések a rákos betegek részéről annak kapcsán, hogy miként viszonyult hozzájuk az egészségügyi rendszer?

– Az uniós adatok alapján megállapítható, hogy a szűrőprogramok nagyon nagy része a járvány miatt leállt, ami egyértelműen akadályozza a daganatos megbetegedések esetében oly fontos korai diagnosztizálást, a betegek rendszeres ellátása pedig nehézkesen működik. Európában számos ráksűrési programot felfüggesztettek, néhányat próbálnak ugyan újraindítani, de ez nem annyira egyszerű. A szűrések felfüggesztése mellett a műtéti képesség is jelentősen csökkent, számos műtétet töröltek, halasztottak. Ezeknek hosszú távon következményei lesznek, ezért beszélhetünk a rák és a koronavírus közös válságáról. Ugyanakkor a mentális egészségügyi szükségletek még inkább háttérbe szorultak. Tudni kell, hogy az országok általában az egészségügyi költségvetésüknek csupán a 2 százalékát költik mentális egészségre. A koronavírus-járvány idején azt tapasztaltuk, hogy sok esetben elvesztődött, megszűnt a mentális egészségi ellátáshoz való hozzáférés. Emellett a megváltozott élethelyzetben megszűntek vagy átalakultak a társas életből adódó pozitív tevékenységek, ami szintén növeli a mentális sebezhetőséget. És ez aránytalanul nagyobb hatással volt

páciensek. Nagyon sok onkológiai intézményben felfüggesztődött az úgynevezett onko-teamek, a beteget támogató multidiszciplináris munkacsoportok tevékenysége, holtott ezek rendkívül fontos szerepet töltenek be a betegek ellátásában. A csapatmunka ugyanis egy daganatos beteg ellátásában nemcsak az orvos és a vele dolgozó asszisztens együttműködését feltételezi, hanem ideális esetben az onkopszichológus, szociális munkás is része volt ennek a csapatnak, ők mindannyian végigkísérték a rákbeteg és a család útját a diagnózistól – ideális esetben – a túlélésig. Miután az évek során sikerült kiharcolni, hogy ezek végre működjenek – Marosvásárhelyen is –, a járvánnyal ezek az értékes multidiszciplináris munkacsoportok megszűntek, vagy akadozik a működésük.

Jelenleg ajánlott a telemedicina, illetve, hogy a szakember a betegeknek virtuális pszichológiai támogatást nyújtson, és ezek a megoldások hatékonyak is, de sajnos nem minden páciens rendelkezik az ehhez szükséges számítógéppel, vagy nincs internetkapcsolata, és ez további egyenlőtlenségeket szül az onkológiai ellátás terén, a pszichoszociális gondozásban és a túlélésben is. Így azt gondolom, hogy a továbbiakban innovatív megoldásokat, szolgáltatásokat kell kidolgozni, amelyek minden beteg számára elérhetőek.

– Úgy tűnik, a járvány egyelőre nem csitul. Hogyan kellene eljárnia az egészségügynek annak érdekében, hogy a teher ellenére, amit a rendszerre ró ez az eddig még nem tapasztalt helyzet, a rákos betegek is hozzájussanak a szükséges beavatkozásokhoz?

– Az Európai Onkológiai Társaság által összeállított jelentés azt javasolja, hogy többszintű megközelítést kellene használni a daganatos páciensek ellátásában a koronavírushelyzet idején. Az esetek prioritizálását javasolja, ami azt jelenti elsősorban, hogy a daganatos beteget nem lehet egy kalap alá venni, hiszen különböző típusúak a daganatos betegségek, különböző az érintettség. Az, hogy minden daganatos beteg – életkortól, tumor-típustól, tumorstádiumtól függetlenül – kockázatnak kitett, veszélyeztetett csoportba soroltak az utóbbi hónapokban, az sajnos drasztikus helyzeteket eredményezett, beleértve a sugárkezelések le rövidülését, az intravénás kemoterápiás kezeléseknél a lecserélését elsősorban gyógyszeres változatokra. Ellenben a valóság az, hogy ebben a helyzetben sem lehet az összes rákos beteget százszáza-

lékban sebezhetőnek tekinteni. Ez szakmailag sem észszerű, és a betegek szempontjából sem informatív. A jelenlegi adatok alapján az Európai Onkológiai Társaság útmutatója megállapítja, hogy a kockázati csoportba ebben az időszakban azok tartoznak, akik a ráknak, a daganatnak az aktív és progresszív állapotában vannak, előrehaladott életkorban vannak, rossz az általános egészségi állapotuk, többféle társbetegségük van, dohányoznak, és elsősorban hematológiai vagy rosszindulatú mellkasi onkológiai elváltozásokat diagnosztizáltak náluk, illetve citotoxikus kemoterápia hatása alatt állnak. Emiatt, hogy minden betegnek a daganatos helyzete, kockázata változó, különböző kockázati szinteket állapítottak meg, amelyek alapján rangsorolják a betegeket. Beszélnek egy magas, kiemelt prioritású rákos beteg csoportról, ahová azok tartoznak, akik azonnali beavatkozásra szorulnak, veszélyhelyzet áll fenn esetükben, klinikailag instabil a páciens, és jelentős túlélési nyereség van abban, illetve az életminősége is javul az azonnali beavatkozásnak köszönhetően. A közepes prioritású csoportba sorolják azokat a daganatos betegeket, akiknek a helyzete nem kritikus, de ha hat héten belül nem kerül sor a beavatkozásra, amelyre szükségük van, az negatív hatással lehet az állapotuknak a kimenetelére és a túlélési esélyeikre. Az alacsony prioritású csoportba tartoznak azok a betegek, akiknek az állapota stabil, és a világjárvány idején elhalasztható a beavatkozás, anélkül hogy az hatással lenne a túlélési esélyükre, illetve az életminőségükre. A szakmai szervezet azt mondja, hogy ennek a sorrendnek a felállítását azért fontos, mert így hozzá lehet igazítani ezt az intenzitási skálát a különböző pandémiás forgatókönyvekhez. Ugyanerre a stratégiára vonatkozóan a szakmai szervezet első és legfontosabb javaslata a telemedicina, az e-health, amely az onkológiában is kiváló eszköz lehet, főleg olyan beavatkozások kapcsán, a páciensekhez olyan információk eljuttatásában, amelyek az alapellátással kapcsolatosak, ugyanis az orvos az online konzultáción keresztül segíthet, megoldhatja a gyógyszerekkel kapcsolatos tanácsadást a hosszú távú kezelés közben tartása érdekében.

Az Európai Onkológiai Társaság álláspontja szerint, ha a daganatos pácienseket összességében véve nézzük, és mindenkit kockázati csoportba tartozónak tekintünk, akkor ezáltal mindenki sérül, de ha kockázati csoportokba osztjuk, akkor megoldható az, hogy a legérintettebbeket kezeljék ebben a pandémiás kontextusban.

Illusztráció

Üzleti gondok

Bogdán Emese

Valahányszor vásárolnom kell, előjön a főbiám, ami nálam nem specializálódott valamilyen területre, mint másoknál, hanem az egész lényemre kiterjed, ha belépek egy üzletbe. Ebben a boltban, amiben vagyok, rendszerint minden zavar, ami a kereskedelmi tevékenységgel kapcsolatos. Pl. a polcok közötti szűk sítátor, ahol nem lehet elférni, mert, ha valami után nyúlni akar az ember, gondosan meg kell fontolnia ezt a mozdulatot magában, hisz előtte már néhányan ugyanezt teszik valamilyen irányban. Most is úgy van: előttem egy fiatal pár sorra leveszi a parfümöket, szagolgatják... van idejük. Samponomat keresem, amiben bojtortján és diólevél van. A fiatal párhoz barátok csat-

Illusztráció

lakoznak, hárman jönnek, és letestelnek elém. Kettő leguggol, egy áll. Mindent megnéznék. Benézek a testek között a polcra, sampon nincs. Még kellett volna innen valami, de elfelejtettem, hogy mi, már nem számít, lépnék is tovább, mikor az egyikük meglök, miközben a guggolásból feláll, és úgy bámul rám, mintha ezt az impulzust én irányítottam volna feléje. Semmi pardon vagy bocsánat, „övék itt a tér”. A kávé az édes-séggel, de ott sincs szerencsém, mert egy gondos apuka két csemetéjét két tolószekérkébe helyezve beparkolta őket a polc hosszában. A kávémat nem érem el, csak ha átnyúlok a szekereken. Apuka háttal áll, nem vesz észre. – Elnézést – mondom határozottan –, mire a gondos apuka elhúzza egyik csemetéjével telt szekereit előlem, hogy elérhessem a kávé, de közben

dohog és beszél a gyerekekkel, hogy így meg úgy, „hogy siet a néni!” Hát persze, gondolhattam volna, hogy zavarom a pakolásban. Hurrá, megvan a kávé, mi kéne még? Tej, vaj (mert a margarin nem egészséges), sajt... A polcnál senki... és van is minden, ami nekem kell, de mire feltankolom a laktatókat, itt a meglepetés! Régi ismerőseim találják rám egy kis faluból. Kényszeredetten próbálom az udvarias mosolyt, de ők körbevesznek, és kérdeznak, azt várják, hogy itt és most az elmúlt évek eseményeit lepergetem nekik. Meghívom őket a lakásomra egy nyugodtabb órára, de

(Folytatás a 8. oldalon)

Az őserdő orgonistája (4.)

Szilágyi Mihály

Schweitzer könyveit rengeteg pozitív levél fogadta. Sokan üdvözölték, többek között a román királyné is. Az uralkodó felesége, Carmen Sylva – német nevén Elisabeth Pauline Ottilie Luise zu Wied – rendszeresen levelezett a professzorral. „Nem tehettem eleget a román királyné többszöri meghívásának, hogy töltsöm vele vakációt sinaiai kastélyában. Napi két óra orgonálás lett volna egyetlen kötelességem. Az afrikai utazásom előtti években azonban képtelen voltam szabadságot venni magamnak. Mikor visszatértem Európába, Carmen Sylva már nem volt az élők sorában.”

Mekkora tehetség, akaratérő kellett ahhoz, hogy Albert Schweitzer, miközben zenei könyvét írta, elkezdett egy másikat, amelyik az orgonaépítésről szólt, mert egy hangszer szerkezeti felépítése magyarázatot adhat stilsztikai kérdésekre is! Schillinger nagypapjától örökölte az orgonakészítés szenvedélyét. „Már gyerekkorom óta szerettem volna tudni,

hogy mi van a hangszerek belsejében.” Le-sújtó a véleménye a XIX. század végi modern orgonákról. Bár technikai csodának számítottak ezek a hangszerek, a hangzásuk hiányos volt. Gyakran a hangszer és a templom viszonya (elhelyezés, méret) okozta a hangzásbeli problémákat, majd a pneumatikus (légnnyomással működő mechanikai szerkezetes orgona) és elektromos sípmegszólaltatás megteremtette a lehetőségét a hangszer felosztására a templom különböző részei között. Ezek a távolságok is csak rontottak az akusztikus hatáson. A gyári orgonák hátránya, hogy kevésbé alkalmazkodnak a gyártók az épülethez, minél kisebb helyre igyekeznek bezsúfolni sok technikai elemet, ezért a sípok túl közel vannak egymáshoz, s így romlik a hangzásuk minősége.

Felemelte hangját a régi orgonák lecsere-lése ellen, emiatt sok ellenséget (főleg orgonagyárosokat) szerzett magának. Különös sikerként könyvelte el, hogy az ellenkező vélemények ellenére is nagy nehezen sikerült megmentenie néhány kidobásra ítélt régi

hangszert, és azokat restauráltatták. Így menekült meg a strasbourgi Szent Tamás-templom régi orgonája is a halálos ítélettől. Később úgy jellemezték az orgonáló filozófus-papot, hogy „Afrikában a vén fekete menti, Európában meg a vén orgonát”. Szerinte a hangversenytermek orgonáinak a hangzása nem ér fel a templomi orgonák hangzásával, mert a hangversenytermek a hallgatóság miatt teltebbek a templomok terénél, így kevésbé érvényesül a hangszer hangzásbeli fénye. „Az orgonának kőboltozatra van szüksége, amely alatt az emberi gyülekezet nem tölti be az egész teret.” A hangversenytermi orgonák zenekarral együtt különös hangszerré válnak, ezért szívesen játszott zenekari kísérettel. Ha viszont „szólóelőadásra adódik alkalom, amennyire lehet, nem profán hangszerként kezelem az orgonát”.

Az orgonaépítés bonyodalmai odáig fajultak, hogy szinte megbánta, hogy belevágott. „Hogy mégsem ha-

gyok fel velem, csak azért teszem, mert a jó orgonáért vívott harc számomra az igazságért vívott harc egyik formája. És amikor vasárnap arra gondolok, hogy ebben vagy abban a templomban nemes orgona hangja árad azért, mert megvédtem egy méltatlannal szemben, úgy érzem, hogy az orgonakészítésre áldozott harmincéves munkálkodásom és fáradozásom nem volt hiábavaló!” – vallja idősen a mester.

Az elismert orgonista filozófus-pap 1905-ben meglepő elhatározásra jutott. Egyetemi tanulmányai alatt is felfigyelt arra, hogy a jólét nem mindenkinek adatott meg, tanuló társai közül is sokan nélkülöztek. Azért kezdte el orvosi tanulmányait, hogy az emberiséget szolgálhassa. Megtehetné volna, hogy egy neves kórház orvosaként tevékenykedik, de ő Afrikát választotta.

Albert Schweitzer nem akármilyen áldozatot hozott, hogy orvos lehessen az afrikai őserdőben. Először is lemondott a Szent Tamás teológiai fakultás igazgatói állásáról – egy igazi karriert hagyott maga mögött. Amint nyilvánvalóvá vált az elhatározása, ismerőseivel, barátaival, rokonaival kemény szellemi csatákat kellett vívnia. Megdöbbenve fedezte fel, hogy a viták során, melyeket az „ügynevezett keresztényekkel” folytatott, „mennyei idegen számukra az a gondolat, hogy a Jézus hirdette szeretet szolgálatának vágya egészen új utakra vezethet egy embert.”

Különleges helyzet lehetett, amikor 1905-ben ugyanannak az egyetemnek lett orvostan-hallgatója, melyen teológiát oktató igazgatóként tevékenykedett. Ugyanebben az évben Gustave Bret, a Bach Társaság igazgatója rábeszélte, hogy a társaság összes koncertjén ő legyen az orgonista. Közben teológiai és zenei tanulmányokat írt. Mivel felmondott állásából, megtapasztalhatta az anyagi gondokat is. Szerencséjére később, a kiadott Bach-könyv jövedelme kisegítette a bajból.

Az ember sosem tudhatja, mikor veszi hasznát a zenének. „1911 októberében tettem le az államvizsgák előtti utolsó szigorlatot. A vizsgadíjat szeptemberben szereztem meg a müncheni francia zenei fesztiválon, ahol Widor orgonára és zenekarra írt szimfóniáját játszottam a szerző vezényletével.” Szellemileg rendkívül megterhelő volt ez az életmód. Amikor az utolsó vizsgát is letette, folyton ott visszhangzott a fülében egyik tanára megjegyzése: „Csak kiváló egészségi állapotának köszönheti, hogy ezt meg tudta tenni.”

1912-ben megházasodott, és ugyanebben az évben felmondott papi állásából, és teoló-

Feleségével, Helene Bresslauval

giai előadásairól is lemondott. Készült Afrikába. Előbb azonban céltudatosan tanulmányozta a trópusi betegségeket.

Albert Schweitzer nem turista orvosként készült Afrikába. Elhatározta, hogy kórházat épít, és azt igyekszik fenntartani. Ennek érdekében adománygyűjtésbe kezdett. Sokat hangversenyzett a siker érdekében. Erőfeszítéseinek eredménye, hogy sikerült megszereznie a kórházépítés, annak felszerelése és egyévi fenntartásához szükséges anyagi fedezetet.

Előrelátó és elővigyázatos ember volt. Apró jelekből előre megérezte, hogy puszkaporos Európa levegője. Hogy időközben ne érzék meglepetések, a 70 ládat kitevő szállítmány mellett aranyfedezetet vitt magával papírpénz helyett, mert tudta, hogy az arany egy esetleges háború miatt nem veszíti el az értékét. Jó megérzés volt ez 1913 nagypéntekén, amikor elindult Afrikába.

Az Ogooué folyó medencéje volt a célpont. Lambarénében a misszionáriusok már tudtak az érkezéséről, és szeretettel várták a doktort és ápoló végzettségű feleségét. Bár előre elküldte a kórház felépítésére összegyűjtött pénzt, mikor megérkezett, kórháznak nyoma sem volt, mert nem került munkás, aki felépítette volna. Mint kiderült, az európai fakitermelők nagyobb fizetséget ígértek a bennszülötteknek, így nem akadt közöttük olyan, aki elment volna kórházat építeni.

Alig érkeztek meg Lambarénébe, néhány nap múlva tömegesen érkeztek a betegek. Döbbenetes volt tudomásul venni, hogy kétháromszáz kilométeres volt e bázis körzete, a betegek pedig a folyón pirogokon szállították. Egy bennszülött hihetetlen értékes titkot osztott meg Alberttel: a törzsi varázslók szokása az volt, hogy a menthetetlen betegeket hazaküldték, és nem hitettek senkit valószínűtlen gyógyulással, így ha meghalt a páciens, elismerésben részesült az orvos, aki mindezt előre látta, tehát nem tévedett a szakmában.

Könnyed menü idénygyümölcsökkel, -zöldségekkel

Rózsa Enikő

Tárkonyos leves csirkemellel

Kevés olajon egy nagy murkot a reszelő apróbb lyukú reszelőn lereszeljük. Megdinszteljük, amíg az olaj gyönyörű színt kap, majd felkockázunk 25 dkg csirkemellet, azt fehéredésig átforgatjuk, és feltöltjük 2,5 l vízzel. Egy fej sárga-

agymát alaposan megmosunk. Nem tisztítjuk meg, héjastul beletesszük a húsos lébe, hozzáadunk pár szemes borsot, 3 tyúkúhúsleveskockát, 2 cikk fokhagymát. Két közepes méretű krumplit meghámozunk, megmossuk, felkockázzuk, 10 perc múlva ezt is hozzáadjuk. Ezt követően 2 evőkanál rizst jól megmosunk, ezt is a levesbe szórjuk. Most, hogy van friss tárkony, ki lehet használni, és jókora csokrot nagyobbra vágva adunk hozzá. A legvégén a levest 1 dl tejszínnel sűrítjük be, majd tányérba töltve mindenki ízlése szerint citromlevet vagy ecetet ad hozzá.

Zöldfűszeres rántott vinetta

A vinettákat jól megmossuk, a szárát eltávolítjuk, de nem hámozzuk meg. Ujjnyi vastagságú szeletekre vágjuk hosszában, majd bevagdaltjuk, és megsózzuk, borsozzuk.

A vinettaszleteket panírozzuk. Liszt – tojás – teljes kiőrlésű kekszéből készült öremlénybe (a teljes kiőrlésű kekszet reszelhetjük, aprítógépben is finomra dolgozhatjuk, amíg présli jellegű port kapunk, vagy akár szét is nyomhatjuk) forgatjuk, amihez apróra vágott snidlinget, zöldpetrezselymet, pici mentát vagdalunk, és hozzákeverjük. Bő olajban sütjük, amíg szép aranyárga lesz. Friss zöldségekkel tálaljuk.

Csirkemellel töltött tojáslepény

8 tojást, 1 evőkanál tejfölt, 1 csapott evőkanál lisztet alaposan összedolgozunk, megsózzuk, borsozzuk. Kevés olajon nagyobb teflonban megsütjük. Én az elején kevés időre lefedem. A csirkemellet vékony csíkokra vágjuk, besózzuk, borsozzuk, zúzott fokhagymával ízesítjük, pici mustárt és egy kis tejfölt is adunk hozzá. Kevés zsiradékot folytonos kevergetés mellett puhára pároljuk (kifehéredésig), majd 2 evőkanál fehér száraz borral meglocsoljuk, és 1 percre lefedjük. Ujjnyi barna cukrot szórunk rá, amitől gyönyörű színt fog kapni.

A húst a tojáslepény előtt készítjük el. A tojáslepényen elhelyezzük a húst és 10 dkg reszelt sajtot. Aki kedveli, kockára vágott piros kaliforniai paprikát, snidlinget, hagymát, kockára vágott kovászos uborkát, csemegekukori-

cát is tehet rá. Mindezek után szorosan alufóliába felcsavarjuk, a két végét összetekerjük. Méretes szaloncukorformát kapunk, majd hűtőbe tesszük 1 órára, ezt követően szeletelhető. Savanyúsággal, zöldségekkel, szószokkal fogyasztjuk.

Málnás-ordás palacsinta

2 tojásból, 20 dkg lisztből, csipet sóból, ásványvíz hozzáadásával kidolgozzuk kellő sűrűségűre a masszát. A teflon megolajozzuk, kisütjük a palacsintákat. 50 dkg ordát 3 tojás-sárgával, 18 dkg porcukorral, 3 kis tasak vaníliával, 1/2 dl tejszínnel, 1 citrom héjával krémessé dolgozzuk. A palacsintákat megkenjük az ordakrémmel, amire málnát helyezünk tetszés szerint. Felcsavarjuk és fogyaszthatjuk is. Az ordakrémmel kevés zöldkaprot is tehetünk, de ez akár el is hagyható.

Csöppet sem előkelő első hely uniós szinten

A kiskorú anyák közel egynegyede Romániában él

Az Európai Unió 18 év alatti anyáinak csaknem egynegyede Romániában él, ebben a tekintetben az unióban listavezetők vagyunk. Tavaly a Romániában született nők közel 10 százaléka volt kiskorú – hívja fel a figyelmet az egyre aggasztóbb méretet öltő jelenségre a „Mentsétek meg a gyermekeket” szervezet.

Menyhárt Borbála

A lapunkhoz eljuttatott közlemény szerint az Európai Unióban élő, 18 év alatti anyáknak szinte egynegyede (23 százaléka) Romániában él, ezáltal országunk az első az uniós országok sorában a leányanyák számát illetően. Az Eurostat adatai szerint 2018-ban 8621 lány lett anya, mielőtt betöltötte volna a 18. életévét, 725-en még a 15. születésnapjuk előtt. A fiatalok anyáknak ráadásul alig két százaléka részesült szociális ellátásban.

Az Országos Statisztikai Intézet 2019-es adatai azt mutatják, hogy a romániai szülések közel 10 százalékában az anya kiskorú. Ez azt jelenti, hogy 700 esetben 15 évesnél fiatalabb lány adott életet csecsemőnek, 16.831 esetben 15–19 év között volt az anya életkora. A szervezet összehasonlításképpen Dánia, Szlovénia és Luxemburg példáját

hozza fel, ahol évente 50-nél is kevesebb 18 évnél fiatalabb anya szül, ugyanakkor három olyan európai állam van – Finnország, Dánia és Hollandia –, ahol például 2018-ban egyetlen 15 év alatti lány sem vált anyává.

A „Mentsétek meg a gyermekeket” szervezet egy szociológiai felmérés során többek között azt is vizsgálta, hogy milyenek a szóban forgó kismamák, valamint az 5 évesnél kisebb gyereket nevelő vidéki kiskorú anyák életkörülményei, lakhatási körülményei, egészségi állapota. Kiderült, a kiskorú anyák 83 százaléka nem járt iskolába a felmérés idején, 64 százalékuk már a teherbeesés előtt abbahagyta a tanulmányait. A terhes és kiskorú anyák 20 százaléka vallotta azt, hogy a partnerénél lakik, viszont alig 2 százalékuk él házasságban. A megkérdezett fiatal lányok 70 százaléka válaszolta, hogy olyan házban lakásban él, amelyben legfennebb két szoba van, és alig egyharmaduk, hogy van bent mellékhelyiség, fürdőszoba. A kiskorú anyák partnereinek életkora a gyermek születésekor átlagosan 5 évvel haladta meg az anyáét, 20,6 év, 14 és 39 év között változik. Az esetek 10 százalékában az apa is kiskorú – derül ki a közleményből, amelyben arra is felhívják a figyelmet, hogy a túl fiatalon születésnek számos veszélyes következménye lehet mind az anyára, mind a babára nézve, gyakori, hogy

egészségi problémák merülnek fel, koraszüléssel is számolni kell.

Gabriela Alexandrescu, a „Mentsétek meg a gyermekeket Románia” ügyvezető elnöke hangsúlyozta, a jelenség krónikussá vált az országban, és ennek komoly következményei vannak mindkét gyermekre – az anyára és újszülöttre – nézve. Az anyák kiszolgáltatott társadalmi helyzetét gyermekeik is öröklik, így egy ördögi kör alakul ki, amit nem lehet leküzdeni célzott, konkrét közpolitika nélkül – mutatott rá, majd hozzátette, szükség van minden felelős szereplő együttműködésére, hogy a hiányosságokat csökkenteni és javítani lehessen.

A központi sajtóban tavaly látott napvilágot az Országos Közegészségügyi Intézet által közzétett jelentés a csecsemőhalandóság kapcsán, ami szerint a 15 évesnél fiatalabb anyák kisbabái körében jóval magasabb a csecsemőhalandóság, mint az országos átlag. Romániában a tavalyi adatok szerint a cse-

csemők elhalálozási aránya 6,2 volt ezer élve születésre számítva, ami kétszerese az Európai Unióban regisztráltak (3,5 elhalálozás ezer csecsemőre). Az Országos Statisztikai Intézet nyilvántartásából az is kiderül, hogy 2019-ben a csecsemőhalandóság Tulcea megyében volt a legmagasabb: 15,6 elhalálozás ezer csecsemőre számítva. Maros megye az ötödik helyet foglalja el a tavalyi feketelistán, itt minden ezer csecsemőből kilenc veszítette életét, még mielőtt betöltötte volna az egy évét.

A „Mentsétek meg a gyermekeket” szervezet helyi szakemberek – családorvosok, szociális munkások, egészségügyi mediátorok – segítségével országsszerte 59 hátrányos helyzetű vidéki közösségben figyelemmel kíséri a kiskorú anyák és gyermekeik egészségi állapotát, hogy azok szükség esetén hozzáférhessenek a megfelelő ellátáshoz. Az elmúlt években több mint 46 ezer leányanyát karoltak fel gyermekeikkel együtt.

Üzleti gondok

(Folytatás a 6. oldalról)

ők sietnek, ám itt és most mindenre kíváncsiak. Szükszavúan védekezem, az agyam máris a menekülési stratégián dolgozik. Valamivel csak kihúzó magam – gondolom, s máris hazudom, hogy a fogászatra vagyok programálva, de ők meg sem hallják, azt viszont érzik, hogy nem vagyok valami közlékeny itt a polcok között. Hát akkor mesélnek ők: hogy mi minden történt a faluban, amióta nem találkoztunk, hogy ki halt meg, ki született, ki jött el, ki ment oda. Bólogatok kényszervigyort erőltetve... Agyam közben egy másik menekülési stratégián dolgozik, de már húsz perce beszélnek, mégiscsak oda kéne figyelni, ha már ide lecövekeltek, nehogy valamit kérdezzenek közben, én meg bólogatok mindenre, vagy már kérdeztek is? Milyen furcsán néznek!... Bár elszólítana valaki sürgősen! – Igen, így van – mondom kényszeredetten –, ilyen az élet. – Milyen jó, hogy találkoztunk, és milyen jól elbeszélgettünk – mondják (s közben a húsz percből harminc lett). Figyelem az arcokat, azokét, akik vásárolni akartak, de nem tudtak – tőlem, tőlünk, mert ezek ide a tejtermékek elé szánták ezt a találkozást, ezt a fél órát. – Hát mi nem is tartunk fenn tovább – még egyszer örülünk, hogy láttunk, hogy jól vagytok, ... én is mondom, hogy örülök (a boldogságtól ordítani tudnék, mint a slágerben)... De mennek végre. A vigyor az arcomra fagy, és iszkolok innen, mert szégyellem magam: az agyam zúg (valami csak bement a két év meséből). Mit is kell még venni?... Összpontosíts! Zöldséget a levesbe és borvizet. Megfordulok, ismét meglök valaki. Gondos apuka egyik szekerét tolta nekem, csemetéje vígan hadonász. – Szia – mondja –, szia – mondom, mert most már mindegy. A borvizespultnál nincs ott a nő, várok. Kecs is kéne – de ott is már ötven állnak. Két öreg néni kotorász a ropik között, már több zacskót is megnéztek. Nekik pár bani is számít, végre kapnak olcsó kekszet! Sikerélmény!... Én is közelebb kerülhetek, megvan a ropi, a keksz, a borvínél már sor van, mert megjött a kiszolgáló... Szédülök... már heten állnak előttem... Mi is kéne még? Citrom a teába. Végre sorra kerülök, s meg is van minden, irány a kassza. Már csak négyen vannak előttem, de hiába örvendek, tömöttek a kosarak. A kasszás sorra kiszedi, majd sorra visszateszi az árut,

mert nincs cserekosár.... Utálok várni! (háborgok magamban), készítem a pénzem, hogy ha fizetni kell, legyen apró is, de még mindig hárman előttem... Egy sátoros cigány asszony is pont most tévedt ide... ő is vásárol (ez is az én szerencsém), nem ismeri a számkokat, betűket, hangosan tájékoztatják, mi mibe kerül, kétszer is visszatesz valamit, drágállja... Itt nem lehet alkudni – mondják neki, túljut végre. Már csak egy nő van előttem, és finom a parfümillata. Amolyan csinibaba, aki szereti, ha észreveszik mindenütt. Alig mozdul előre, méla undorral néz a kasszásra, azt várja, hogy ő mozdítsa a kosarát. Cigaretta, kávé, likőr, banán, mazsola, sonka, sajt, mosószer, söröspalackok sorban ki és be a kosárba. Most sem mozdul, pedig már az én kosaram is felérne a pultra, de ezt ő nem érzi, besegíték hát egy kis továbbmozdítással, mire ingerülten hátránéz. Szemöldökét kérdően felvonja, hogy mit akarok? Az arcáról a rajzfilmek macska kisasszonyai jutnak eszembe. Önkéntelenül is azzal vigasztalom magam, hogy amikor a Jóisten a jóérzést és a ritmust osztotta, ő akkor is így állt a sorban, de az is lehet, hogy teljesen kihagyták az osztásból szegényt... Most már fizetnie kéne, de nem találja a pénztárcáját... Semmi pánik, majd csak előkerül a táska aljáról, aztán ha megvan, akkor el kell dönteni, mennyi bont vásárolhat le, és mennyit fizet. Hosszú vérvörös műkörmein ezüst vonalkák átlósan. Óvatosan kotorász, nehogy valamibe beleakadjanak a táska fenekén.

– Hoppá, meg is van – mondja, mint akinek nincs fogalma az idő múlásáról, aztán távozik, olyan ütemben, hogy a csigabiga virgoc fickónak tűnne mellette. Táskjából kihullt egy kis papír, ahogy elkacsázott, de nem szólok a szemetelésért, inkább lehajolok, és példamutatóan felveszem. De furcsa valami: egy fénykép, de szemüveggel nem látom tisztán, rápillantok a lencsék fölött, és nem akarok hinni a szememnek, a kezem is furcsán zsibbadni kezd. A kis képen az én fiam egy padon ezzel a „Barbi babával” nagy szerelmesen összeölelkezve! Hátról meglöki a kosaramat, szólnak is, hogy mehetnek már! A kijáratot elállták. A csinibaba eltűnt, csak a parfümillata maradt. A zsibbasztó döbbenetben elkapott a röhgögés.

– Néni, adjon egy kiflirevalót – mondja két koldusgyerek előttem, ahogy kiléptem.

Az elhalasztott védőoltásokat érdemes még szeptember előtt beadatni

Az elhalasztott oltásokat érdemes még a szeptemberi közösgébe kerülés előtt beadatni; az oltási sorok elkezdése és befejezése a koronavírus-járvány alatt is ajánlott, így a fertőző agyhártyagyulladás (meningococcus fertőzés) elleni védőoltásoké is – hangsúlyozták gyermekgyógyász szakemberek egy szerdai online sajtótájékoztatón.

Kiemelték, hogy a rendkívül gyors lefolyású, ám a kritikus órákban nehezen azonosítható betegség ellen kizárólag védőoltásokkal lehet védekezni, ezek beadása a szakmai irányelvek szerint a koronavírus-járvány alatt is ajánlott.

Mészner Zsófia, a Heim Pál Országos Gyermekgyógyászati Intézet módszertani igazgatója, csecsemő- és gyermekgyógyász főorvos tévhitnek nevezte, hogy a védőoltások legyengítik az immunrendszert, és ez kiszolgáltatja a gyermeket a koronavírusnak. Kiemelte, fokozott kockázatot vállal az, aki egy potenciálisan súlyos gyermekbetegség ellen nem védekezik, hiszen a védőoltásokból származó előny lényegesen nagyobb, mint azok esetleges kockázata. A szakma álláspontja egységes abban, hogy a koronavírus-járvány nem változtat a védőoltások jelentőségén és szükségességén – mondta.

Póta György gyermekorvos, a Házi Gyermekorvosok Egyesületének elnöke az egyik legsúlyosabb gyermekkori megbetegedés, a meningococcus baktérium okozta agyhártyagyulladás és véráramfertőzés elleni korai védekezés jelentőségére

hívta fel a figyelmet. Emléztetett arra, hogy a magyar statisztikák szerint a csecsemők az átlagnál 24-szer gyakrabban betegszenek meg a jellemzően gyors és súlyos lefolyású meningococcus fertőzésben, ezért különösen fontos időben védőoltást kapniuk a betegség ellen.

A tájékoztatóhoz küldött sajtóanyag szerint Magyarországon 2019-ben 51 meningococcus okozta agyhártyagyulladást és véráramfertőzést jelentettek – ez a szám az elmúlt öt évben tavaly volt a legmagasabb. 2019-ben az érintettek több mint fele – összesen 27 beteg – két évnél fiatalabb gyermek volt, a fertőzés kilenc halálos áldozata is közülük került ki.

A baktérium öt leggyakoribb típusa (A, B C, W-135, Y) közül Magyarországon a megbetegedések túlnyomó többségét a B típus okozza, kétszer annyi fertőzésért felelős, mint a második leggyakoribb C típus.

A meningococcus B és C típusa ellen is különböző védőoltásokkal lehet védekezni, ezek nem váltják ki és nem is helyettesítik egymást, és egyik sem tartozik a kötelező védőoltások közé.

Póta György szerint a meningococcus B és C típus elleni oltások együttesen biztosítanak széles körű védelmet. A két vakcina hatása között nincs ismert átfedés, ezért a másik baktérium még okozhat betegséget, ha a gyermek csak az egyik típus ellen védett – tette hozzá, jelölve, hogy a betegség B típusa ellen ajánlott védőoltás beadható más kötelező védőoltással együtt is.

1.		AROMA	GALLY NEDVSZÍVÓ PAPIR	BARÁT (FRANCIA)	BESZÓLI	SEMMIKOR	LÁNGOL RENEGÁT	DUGI ... (HORVÁT SZIGET)	RIN ... (KUTYASZTÁR)	A NÁTRIUM VEGYJELE	...STANLEY GARDNER (KRIMIÍRÓ)	KERESZTÜL USA-TAG-ÁLLAM	BUSZ-KLIENS	NÉMET NÉVELŐ	HAZA
A															D
AUTONÓM TERÜLET (RÖV.)			SZÍNÉSZNŐ (MARIANNA) PARIIPA				PÁPAI KORONA SZOVJ. VADÁSZGÉP					LÁTTA AZ ESETET BÚZANYALÁB			
AFRIKAI ÁLLAM					AZ ÖT TŐ EGYIKE					LYUKAS (NÉP)					GIGA (RÖV.) ZENEDOBOZ (RÉG.)
MI AZ HOGY!					IDEGEN SÁRA					CSATORNA (NÉMET)					
2.	H	HÁBORÚ (NÉMET)	KATONAI TOMB ÁZSIAI NÉPCSOPORT		KOHÓ-TERMÉK VASÚTI SZERELVÉNY				VAJAZÁS SZÍNRE UTLÓ SZÓ					RONGY-SZÉLEK! LASSAN (ZENE)	
TANÍTÓ				MENJI (OLASZ) LEL		ODA-VISSZA FÉRFINEV RÓMAI 1005		KICSINYÍTÓ KÉPZŐ HÍM HÁZI-MADÁR			ELEKTRON-VOLT (RÖV.) BANK-BETÉTI		ÍME ALÁ		
ZÖLD (NÉMET) HAJVÁGÁS			NÉMET ÍRÓ (THEODOR) RUHAKÉSZÍTŐ IPAROS			HORDÓ-NYÍLÁS INDUSZTRIALIS					ÁRUS MAGYAR BANYA-VÁROS				
			TEMESVÁRI ÍRÓ (ÁDÁM) FELÉ, IRÁ-NYÁBAN				FINN-SVÉD SZIGET FARKAS-VEZÉR					ÍRORSZÁG KELTA NEVE HERNYÓ			
KECSKE-HANG			SZILÁGY-SÁGI VÁROS ...DEREK (SZÍNÉSZNŐ)			CSOMAGOL TE ÉS Ó				INDÍTÉK LATIN CSONT			ISTEN (ANGOL) A RÁDIUM VEGYJELE		
FÉLSZEGI HATÁRRAG			HAVER OLASZ EMBER (BIZ.)		FED, BORÍT POZITÍV ELEKTROD					BOLÍVIAI VÁROS TÁMAD A DARÁZS				NÉVELŐ MŰVET LÉTREHOZÓ	
		HAJÍTGAT OROSZ DINASZTIA VOLT		BUENOS... (ARG. FÖV.) MOST KÉSZÜLT				VARJÚFÉLE MADÁR NEMESFÉM						ODA-VISSZA NŐI NÉV A TOLSZTOJ MÉRNÖKE	
KEZÉVEL ILLET			CIN EBLAKJA VAN	SUFNIBAN VANNAK! MÉNESE HÍRES		OLASZ NÉVELŐ R. ALTMAN FILMJE		AZ ARZÉN VEGYJELE KÁBITÓ-SZER		GÉSA! FORMA			OLASZ NÉVELŐ NYAKME-LEGÍTŐ		
LÁBBAL ILLETŐ			ROM. REP. TÁRS. NÉMA LÁRMA!			OLASZ VÁROS KIRÁLY (FRANCIA)					CSUPÁN LÁM				HÍM ÁLLAT
ATTA ... (HEINE)			METEOROLÓ-GIAI MŰSZER FRANCIA SZIGET				SZESZÉLY, RIGOLYA SZÖG SZÁRAI!					SÁNC TOVA			
TÉLI SPORT		FRANCIA VÁROS ÉSZAK (RÖV.)			INDIÁN TÖRZS VOLT SPANYOL AUTÓJEL					...GALLI CURCI (SZOPRÁN) FÉLÉV!					
L.N.J.	É												NEM (LATIN)		

Augusztus 20-i rejtvényünk megfejtése: **Az emberiség minden érzelmét és szokását befolyásolni lehet.**

UEFA: A kiszámíthatatlanság a legnagyobb probléma

Az Európai Labdarúgó-szövetség (UEFA) elnöke szerint a legnagyobb problémát a koronavírus-járvány miatti kiszámíthatatlanság jelenti.

Az idén nyárra tervezett, de egy évvel elhalasztott Európa-bajnokságról Aleksander Ceferin elmondta: egyelőre tartják magukat a tervekhez, miszerint 12 országban rendezik a mérkőzéseket, és biztos benne, hogy ez kivitelezhető lesz. Ugyanakkor emlékeztetett, februárban még nem tudták, hogy idén nem kerülhet sor a kontinens tornára.

„Készek vagyunk bármilyen helyzethez alkalmazkodni – közölte Ceferin, aki szerint a torna elhalasztása eddig 100 millió euróba került az UEFA-nak. – Értékelnünk kell majd a helyzetet akkor is, ha végre elkészül a vakcina, és a dolgok normalizálódnak, hiszen egyelőre nem tudjuk, ez mikor fog bekövetkezni. A legnagyobb probléma a kiszámíthatatlanság.”

Az elnök szerint az a legfontosabb, hogy Európa 55 válogatottja két héten belül elkezdhesse a Nemzetek Ligája küzdelemsorozatát, aztán októberben kezdődjön a Bajno-

kok Ligája és az Európa-liga csoportkör is. „Egy ország ma a zöldlistán van, holnap viszont a vörösre kerülhet. A labdarúgásban is jó néhány pozitív koronavírusos eset van. A helyzet nagyon nehéz, mert soha nem tudhatjuk, mi történik holnap” – magyarázta a szlovén sportvezető.

Ceferin reméli, hogy a szurkolók októberig visszatérhetnek a lelátókra a nemzetközi kupameccseken is. „Szomorú egy olyan stadion látványa, ahol az edzők kiabálását is hallani lehet. Ez nem ugyanaz a futball, de jobb, mint a semmi. Remélem, októberben már lesznek nézők. Azt hiszem, el kell kezdenünk ismét beengedni őket, ha a vírushelyzet nem lesz rosszabb” – szögezte le Ceferin.

Fotó: Juniper Sports

Ma az Európa-ligában

Labdarúgó-Európa-liga, 1. selejtezőkör:

- 17.00 óra, DigiSport*, Look*: Ordabaszki Simkent FK (kazah) – FC Botoșani
- 19.30 óra, M4 Sport: Fehérvár FC – Bohemians Dublin (ír)
- 20.00 óra, Duna World: Hammarby (svéd) – Puskás Akadémia
- 20.00 óra, DigiSport 1: Lokomotiv Tbiliszi (fehérorosz) – CSU Craiova
- 20.15 óra: Fimleikafélag Hafnarfjarðar (izlandi) – Dunaszerdahely
- 21.00 óra: Petrocub Hîncești (moldáv) – Topolyai SC
- 21.30 óra, Look Plus: Bukaresti FCSB – FA Sirak Gjurmi (örmény)
- 22.00 óra, M4 Sport: Budapest Honvéd – Inter Turku (finn)

* a közvetítés tegnap lapzártakor még kérdéses volt

Messi távozna a Barcelonától

Lionel Messi hivatalosan közölte a Barcelona vezetésével, hogy fel akarja bontani jövő nyárig érvényes szerződését.

Több argentin lap és a Marca is vezető hírként számolt be róla kedde este, hogy az argentin klasszis aznap tértivevényes levélben (azaz a címzettnek aláírással kell igazolnia, hogy átvette a küldeményt) tudatta döntését a katalán klubbal, amely utóbb az amerikai AP hírügynökségnek el is ismerte ezt.

A bejelentés egy nappal azután érkezett, hogy a múlt héten kinevezett Ronald Koeman állítólag telefonon közölte Messi nagy barátjával, Luis Suárezzel, hogy nem számol vele.

Messi szerződése eredetileg 2021. június 30-ig szól, ám a kontraktusban szerepel egy olyan záradék, amely alapján a hatszoros aranylabdás minden év június 1-jéig dönthet, hogy marad-e a klubnál.

A híradások szerint a 33 éves támadó a rendhagyó körülményekre, azaz a koronavírus-járványra, illetve az amiatti csúszásra, valamint az átigazolási időszak októberig történő kitolására hivatkozva kéri szerződése felbontását.

Az argentin – akinek 700 millió euró a kivásárlási ára – múlt pénteken ült le beszélgetni Ronald Koemannal, akinek már akkor jelezte, inkább látja magát a klubon kívül, mint annak tagjaként. Az M4 Sport szerint a találkozó után annak is híre kelt, hogy Messi neheztel a csapatvezetésre, illetve a holland trénerre, hogy kiszivárgott ez az információ.

Fotó: M4 Sport

Lionel Messi hivatalosan 2001 óta erősíti a Barcelonát. A klub akadémiájáról indulva végigjárta a gránátvörös-kékek utánpótláscsapatát, majd 2004 novemberében 17 évesen, 3 hónaposan és 22 napon a csapat történetének legfiatalabb debütánsaként mutatkozott be tétmeccsen a felnőttek között.

Gyakorlatilag mindent megnyert a csapattal, Spanyolországban tíz bajnoki címet, hat Király Kupa-győzelmet, hét spanyol Szuperkupa-díjat ünnepelhetett, a nemzetközi porondon pedig négy Bajnokok Ligája-elsőségből és három-három klubvilágbajnoki, illetve Európai Szuperkupa-győzelemből vette ki a részét.

A 2008-ban olimpiai bajnok és 2014-ben vb-ezüstérmes támadó nevéhez 731 barcelonai mérkőzésen 634 gól és 276 gólpassz fűződik. Legutóbbi és talán utolsó Barca-mérkőzése a Bayern elleni 2-8.

Spanyolországban biztosra veszik: Messi már tudja, hol folytatja

Josep Maria Minguella, aki Lionel Messi ügynöke volt abban az időszakban, amikor még szárnyait bontogatta a Barcelonában, egészen biztosra veszi, hogy az argentin már tudja, hol fogja folytatni, ahogyan ő is sejti, melyik lehet a kiválasztott klub.

„Számomra egyértelmű: Messinek már van új csapata, az Inter” – idézte az M4 Sport a 79 éves Minguella COPÉ-nak adott nyilatkozatát, és azt is elárulta, miért megy a milánói csapathoz a 33 éves argentin sztár. „Olaszországban kevesebb adót kell fizetni, nem mellesleg ott focizik Cristiano Ronaldo. Lényegesen könnyebbnek tűnik ez annál, semhogy Angliába menjén, még akkor is, ha a Manchester Cityben játszik a legjobb barátja, Agüero, és Guardiola is ott van” – magyarázta véleményét Messi egykori ügynöke.

Román állampolgár lett Mario Camora: jöhet a válogatott?

Farczádi Attila

Román állampolgárságot kapott a Kolozsvári CFR csapatkapitánya: a portugál Mario Camora kérését kedden kedvezően bírálta el a kormány.

A labdarúgó honosítása régóta téma a romániai fociberkekben, és az utóbbi időben Mirel Rădoi szövetségi kapitány is több ízben jelezte: ha tehetné, szívesen meghívna őt a válogatottba. „Nagyon tetszik, ahogyan futballozik, hasznos csapatjátékos, jó a hozzáállása. Ha rendeződik a helyzete, mindenképpen számolok vele” –

mondta. Bár az állampolgárság felvétele szükséges, nem elégséges feltétele a válogatottságnak, Camora mégis közel került ahhoz, hogy ő legyen az első idegenlégiós, aki magára öltheti a román nemzeti együttes mezét. (A futsalválogatottban ugyanakkor már többen is vannak, akik ezt megtették, például az ugyancsak portugál Paulo Ferreira, valamint a brazil Sávio Valadares, Felipe Oliveira és Carlos Henrique Ribeiro.)

A Román Labdarúgó-szövetség szakmai igazgatója szerint néhány formáságnak még teljesülnie kell ahhoz, hogy a CFR csapatkapitá-

nyával a nemzeti együttesnél számolhassanak. „Dolgozunk rajta, hogy az akadályok elháruljanak” – mondta Mihai Stoichiță.

Mario Camora örömmel fogadta a hírt. „Már várom, hogy eskütelre hívjanak. Számomra nagyon fontos maga a tény, hogy végre megkaptam az állampolgárságot, hiszen itt szeretném leélni az életemet, Kolozsváron akarok letelepedni. Nagyon büszke lennék, ha a válogatottba is meghívnanak. Már korábban is mentem volna, de nem csak rajtam múlt” – utalt arra, hogy honosítása és román válogatottbeli szereplése már négy évvel ezelőtt, Christoph Daum idejében is téma volt, azonban valamiért nem valósult meg az elképzelés. A balhátvéd poszton szereplő játékos akkor azt nyilatkozta, hogy miután a CFR-rel 10 pontot szereztek a Bajnokok Ligája csoportkörében, reménykedett benne, hátha felfigyel rá valaki a hazája válogatottjának szakvezetéséből, és érdeklődnek majd utána. Azonban nem tették, ráadásul kevéssel később Portugália Európa-bajnok lett, így lassanként elfogadta, hogy már nincs esélye nemzetek közötti mérkőzésen szerepelni. Éppen ezért örömmel fogadta a hírt, hogy sokan benne látják a kiöregedett Răzvan Raț utódját a román csapatban.

Nem világos, hogy ebből mindmáig miért nem valósult meg semmi. Az állampolgárság, amelynek felvétele négy éve pusztán for-

maságnak tűnt, és egyesek már azt is tudni vélték, hogy melyik lesz az első mérkőzés, amelyen Mario Camora pályára léphet Tătărușanuék társaságában, eddig elérhetetlennek bizonyult a futballista számára. Ez

az akadály most elhárult. A továbbiakban a szövetségi papírtologatókon a sor, hogy a CFR portugál futballistája előtt, ha késve is, de megnyissák a román válogatott kapuját.

Francia bíró a román-északi meccsen

Fotó: News.ro

Francia játékvezető irányítja majd a román-északi mérkőzést a labdarúgó Nemzetek Ligájának első fordulójában.

A 31 éves François Letexier egy alkalommal bírászkodott még román érdekltségű találkozón, 2018 októberében, amikor ugyancsak a Nemzetek Ligájában Románia 2-1-re nyert Litvániában.

A szeptember 4-ei összecsapást a bukaresti Nemzeti Arénában rendezik, ez lesz az első mérkőzés, amelyen Mirel Rădoi vezeti a kispadról a román válogatottat.

Eredményjelző

Labdarúgó 1. liga, 1. forduló: FC Argeș Pitești – FC Botoșani 2-3, Konstancai Viitorul – Aradi UTA 1-1, Sepsiszentgyörgyi Sepsi OSK – CSU Craiova 0-1, Gyurgyevói Astra – Bukaresti FCSB 0-3, Jászvásári CSM Politehnica – Chindia Târgoviște 1-0, Academica Clinceni – Kolozsvári CFR 1-2, FC Voluntari – Medgyesi Gaz Metan 2-1, Bukaresti Dinamo – Nagyszebeni Hermannstadt 1-1.

Mario Camora a CFR-nél szerzett nevet magának.

Fotó: Sport Pictures

Alapkövetétel Marosszentgyörgyön

(Folytatás az 1. oldalról)

Az esemény első szónokaként *Sófalvi Szabolcs*, Marosszentgyörgy polgármestere kiemelte, hogy az alapítvány szándéka egyezik a község vezetésével, a család-barát környezet megteremtésének óhajával, hisz erős családokból lehet erős közösséget kovacsolni, ami a nemzet jövőjének a biztosítéka. Elmondta, hogy a többségben aszfaltos marosszentgyörgyi utcákhoz képest miért csak köves az utca, ahol az orvosi szolgálati lakás épül. Amikor polgármesterré választották, megfogadta, hogy a szokással ellentétben csak az 50. marosszentgyörgyi utca aszfaltozását követően kerül sor arra az utcára is, ahol a polgármester lakik, és amelyben 47 új lakás építése kezdődik el. Ígérete szerint, mire az építkezés befejeződik, az utcát is korszerűsíteni fogják, sőt virágágyás is lesz a bejáratánál. Ezt megelőzően jelképesen egy virágcsokrot nyújtott át dr. Vass Levente parlamenti képviselőnek, a Studium-Prospero Alapítvány ügyvezető elnökének. Ezután egy sárkányölő Szent György-szobor volt az ajándék, azzal a biztatással, hogy minden rosszat, minden akadályt le kell győzni. Szent György-szobrot nyújtott át Péter Ferenc megyei elnöknek is, hogy a választásokon legyen ereje megelőzni az ellenjelölteket.

Beszédében *Péter Ferenc*, a 6.000 alkalmazottal működő intézmény vezetőjeként az utánpótlás biztosításának a fontosságát hangsúlyozta. Ebbe az intézménybe beletartozik a megyei klinikai kórház is, amelynek dolgozói frontkórházként kell megküzdjenek a járvány okozta nehézségekkel. Ha látják a fiatal orvosok, hogy megbecsülik őket, és jobbnál jobb lehetőségeket, feltételeket biztosítanak számukra, mérlegre teszik, hogy itthon marad-

janak-e, és a ne a határokon túl keressék a boldogulást. A megyei tanács elnöke megköszönte a magyar kormányt, hogy biztosította az építkezés pénzügyi hátterét, továbbá a történelmi egyházaknak, a gazdasági élet szereplőinek nyújtott támogatásért is köszönetet mondott, és azoknak is, akik helyben tesznek azért, hogy jó legyen itthon maradni. Ezenkívül erőt kívánt a nehézségek leküzdésére és arra, hogy közösen sikerüljön megbirkózni azzal a kihívással, amelyet a szeptember 27-i helyhatósági választások és a decemberi parlamenti választások jelentenek. Beszédét azzal fejezte be, hogy csak egy erős közösség tud előrelépni, építkezni, szebb jövőt alkotni.

Dr. Vass Levente képviselő, a Studium-Prospero Alapítvány ügyvezető elnökének beszédében elhangzott: öröm számára, hogy több székelyföldi, partiumi és szilágysági város bekapcsolását követően ezúttal ismét Maros megyében, Marosvásárhelyhez közel, az erdélyi

magyarság és egyben az erdélyi magyar orvosképzés, valamint betegellátás fontos központjában építhetnek szolgálati lakást. Marosszentgyörgy egy olyan település, amely értékeli és támogatja az egészségügyi beruházásokat. A szolgálati lakás is jó helyre épül – mondta. Ugyanakkor meggyőződését fejezte ki, hogy mire a tervezett épületek elkészülnek, aszfaltos úton lehet majd megközelíteni a helyszínt. Majd Péter Ferenc fordulva kifejtette, hogy nem tartozik azon politikusok közé, akikkel szemben ellenséges érzületeket táplál, és amikor a 120. szolgálati lakás is állni fog, meghívja, hogy az alapítvány kuratóriumának tagjaival együtt örvendjenek ennek a Marosvásárhely–Marosszentgyörgy központi megvalósításnak.

Húsz év után jöttek vissza oda, ahol 2000-ben vásárolták meg a Trébely utcai szolgálati lakások telkét, amely lakásokban több száz orvos, művész, a Sapientia egyetem oktatója, rezidens orvos lakott.

Négy éven át az első 27 lakó között volt családjával ő maga is, az első két gyermeke szintén ott született – emlékezett vissza az alapítvány ügyvezető elnöke. Az elmúlt évek során fontosnak tartották, hogy orvosok, művészek számára máshol is építsenek szolgálati lakásokat, és – végzőseiket a szülőföldön való maradásra ösztönözve – erősítsék a Marosvásárhelyen működő egyetem hírnevét.

A továbbiakban dr. Vass Levente ismertette a Studium-Prospero Alapítvány létrejöttét, történetét, amelynek kuratóriumában sorra valamelyik történelmi egyház képviselője is részt vesz. Ez a két alapítvány a stratégiákat és taktikákat egyeztetve nemcsak épületeket, infrastruktúrát, tudást és közösséget is épít, amiben Székely Loránd gazdasági igazgató szerepét emelte ki. Hangsúlyozta, hogy a jövőben Marosszentgyörgy logisztikai központként fog működni, ami közel a marosvásárhelyi székházhoz a 60 épület karbantartása szempontjából nagyon fontos.

Majd lírai területekre hajózva

Kosztolányi Dezsőt és Madách Imrét idézte: „Ahhoz, hogy igazán lássuk és érezzük magunkat, madár-távtal kell, csapongás és merészség, az egészség szórakozott és mégis éles figyelme, izmos, szabad szárnyak csattogása.” Az elmúlt húsz évet és a következőket is ez kell hogy jellemezze a Studium Alapítvány szempontjából, és azok a vezetők, akik az erdélyi magyar közösségre vigyáznak, hittel, bizakodással kell nézzék a közösség sorsát, orvosként erőt adjanak a betegeknek, akiknek szükségük van a támogatásra. A szolgálati lakás pedig azt bizonyítja a fiatal orvosoknak, hogy érdemes itthon maradniuk, ha a közösség melléjük áll.

A Studium Alapítványnak soha nem volt kiszolgáltatottságot jelentő politikai kötődése, az állandó támogatók (17-en) fenntartásával működött, akiket a jelen levő Székely László és Jakab István képviselt, továbbá diákképviselők, egyetemi tanárok vettek részt a munkában – mondta Vass Levente, aki ennek ellenére a továbbiakban azt hangsúlyozta, hogy erdélyi magyarként együvé tartozás nélkül nincsen fejlődés. Majd Madách Imrét idézte, aki a poklokot is megjárva írta: „...a durva erőszak nem volt és nem is lesz maradandó alapja soha a politikának, szuronyokra támaszkodni lehet, de ülni nem.” Ebből kiindulva azt az ajánlást fogalmazta meg, hogy erdélyi magyarként „a ránk jellemző módon használjuk a szuronyokat, de tudjuk elteni esetenként, és székre, asztal mellé ülni, és közös dolgainkat a fejlesztés szempontjából megbeszélni”.

Végül a szolgálati lakások leendő lakóinak szóló szép Kosztolányi-sorokkal zárta mondanivalóját, és köszönetét fejezte ki a Studium csapatának, sikert kívánva az elkövetkezőekben minden jelenlevőnek.

A felépülő házra Baricz Lajos katolikus, Becsky Örs református és Kiss János Csaba unitárius lelkészek mondtak áldást.

Régészek azonosították a királyi alapítású egykori egresi ciszterci templom alaprajzát

Magyar és román régészek azonosították a Bánságban az egresi királyi alapítású egykori ciszterci templom alaprajzát, s ezzel 99 százalékban bizonyossá vált, hogy a tavaly nyáron kiásott két sírépítmény alapja az a hely, ahova egykor eltemették II. András magyar királyt és második feleségét, a konstantinápolyi császárlányt, Courtenay Jolántát – közölte Major Balázs ásatásvezető az MTI-vel.

A Pázmány Péter Katolikus Egyetem Régészettudományi Intézete és a helyileg illetékes temesvári Bánáti Múzeum 2013-ban kezdte meg a közös kutatási programot Daniela Tanase és Major Balázs vezetésével. 2019-től a munkálatok román részről továbbra is a Temesvári Múzeum, magyar részről pedig a Jolánta Kulturális Egyesület koordinálásával az Árpád-Ház Programban, a Bethlen Gábor Alap támogatásával folytatódtak.

Major Balázs, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Régészettudományi Intézményének vezetője az MTI-nek elmondta, hogy idén két hónapot tudtak dolgozni a járványhelyzet miatt, de ez elég volt arra, hogy feltárják a templom egykori alaprajzának azt a részét, amely jelenleg egy földút alatt található. Ez azért volt fontos, mert a templom szentélyfejei „belógtak” az út alá, és az ásatások nélkül nem tudták rekonstruálni a templom pontos alaprajzát. Emellett a tavaly megtalált

királyi temetkezési helyet sem sikerült volna megnyugtatóan lokalizálni az alaprajz nélkül.

Az idei kutatásnak az egyik nagy újdonsága, hogy míg a ciszterci templomok többsége szabályos forma szerint épült, így a mellékhajók végződésénél általában két kápolna van, az egresi templom eltér ettől, a mellékhajók nem teljesen egyenes szentélyzáródásúak, hanem félkörívesek. „Kevés ilyen hibrid templom maradt fenn a ciszterciaktól” – állapította meg az ásatásvezető.

Elmondta: valószínűleg nagyon régóta kialakult a mostani út funkciója, ezért alatta nem bolygatták a földet, így komoly falmaradványokat találtak, ellentétben a templom többi részével, ahol már szinte mindenütt lebontották az alapozásig a falakat. Ennek az a magyarázata, hogy a vidék rendkívül építőanyag-szegény, így a templom maradványaiból a kődarabokat és az égetett téglákat felhasználták a helyiek.

A templom egyötödének feltárása elkészült, a lényeges az, hogy a fontos, látványos részeket kutatják fel eddig – mutatott rá.

„Tavaly 95 százalékban, most 99 százalékban vagyunk biztosak, hogy megtaláltuk a királyi sírt. Az oltár és a tavaly megtalált többi sírhely között van még egy feltáratlan blokk, amíg azt nem bontjuk meg, meghagyjuk azt az 1 százalékot” – mondta Major Balázs.

A középkori síremlék, vagyis a tumba területéről maradvány nincs, a királyi csontok egy felsőbb szín-

ten voltak szarkofágban, ami biztos, hogy elpusztult. Nem kizárt, hogy már a tatárjáráskor sérült az építmény, az viszont biztos, hogy a késő középkorban már a tumba sem állt, hiszen a késő középkori alapozás ráfed a tumbára. Ugyanakkor nem tartja kizártnak, hogy egy külön sírban legyen eltemetve a csontmaradványok összessége, hiszen a tatárokat csak az ékszerek érdekelték, az volt a szokás, hogy a csontokat összegyűjtötték és máshol temették el – magyarázta az ásatásvezető.

2016 nyarán felfedeztek már egy ilyen tatár kori tömegsirt a templom déli hajója alatt, onnan sok értékes

lelet került elő, egyebek mellett egy egyiptomi kristálypohár töredéke, ami mutatja, hogy milyen gazdag vidék volt Egres környéke a 13. század közepén.

Major Balázs felidézte, hogy először 2013-ban lokalizálták a ciszterci kolostort, amelyre semmi nem emlékeztetett, most ezen akarnak változtatni. Reméli, hogy egy éven belül elkészülnek az első háromdimenziós digitális rekonstrukciók. Két éven belül szeretnék az eredményeket bemutatni, amelyre kiváló alkalom a II. András által kibocsátott Aranybulla 800. évfordulója 2022-ben. Többnyelvű kiállításon

szeretnék bemutatni a magyar királyt és és korát, valamint azt, hogy hol volt a kolostor. A régész szerint az lenne a legkegyesebb és legkímélőbb megoldás, ha a romokat visszatemetnék, hogy ne károsodjanak, a talajszint fölött pedig kirakják a templom alaprajzát. Emellett az ásatási telephelyként szolgáló parasztház egy részében múzeumot alakítanának ki, ahol megtekinthető lenne a leletek reprezentatív része.

A II. Béla király által 1179-ben alapított egresi apátság csaknem négy évszázadon keresztül a ciszterciak legfontosabb magyarországi rendháza volt. A kolostor feltárása és az ott 1235-ben eltemetett II. András király sírjának megtalálása azért is fontos, mert a magyar középkori királysírok többsége megsemmisült. (MTI)

Fotó: MTI/Rosta Tibor

DORA OPTICS
www.doraoptics.ro

• OPTIKA • KIVIZSGÁLÁSOK • KEZELÉSEK • MŰTÉTEK •

A Dora Optics szemklinikán a legjobb szakemberek gondoskodnak Önről, legyen szó kivizsgálásról, műtétről vagy akár szemüvegről. Megtalál minket az alábbi városokban:

- MAROSVÁSÁRHELY**
 - Mărășești tér, 21 sz., Tel.: 0733-553.976
 - 1918 Dec. 1 sugárút, 126 sz., Tel: 0265-250.475; 0755-088.379
- SZÁSZRÉGEN**
 - Libertății sugárút 12/2, Tel: 0265-512.095; 0733-553.971
 - Cardinal Al. Todea u., 25/A, Tel: 0728-908.856
- NYÁRÁDSZEREDA**
 - Pompierilor u., 1 sz., Tel: 0265-576.514; 0733-553.973
- MEDGYES**
 - Pompierilor u., 4 sz., Tel: 0265-843.720; 0735-830.678
- LUDAS**
 - 1 Dec. 1918 u., 7 sz., 0735-786.853
- DICSŐSZENTMÁRTON**
 - Victoriei u., 21 sz., Tel: 0736-386.353

A MAROSKERESZTÚRI AGROINDUSTRIALA RT.
– székhely: Maroskeresztúr, Gostat u. 397. szám, Maros megye – közli,
hogy 2020. szeptember 3-tól minden csütörtökön 8–14 óra között a cég székhelyén lehet átvenni a haszonbérleti díjat, 2020. október 29-ig.
A következő iratok felmutatása szükséges, a szerződő fél státusától függően:
személyi igazolvány, tulajdonbizonylat, öröklési bizonyítvány, telexkönyvi kivonat.
Ne feledjék betartani a koronavírus-járvány miatt előírt óvintézkedéseket!
A védőmaszk kötelező! (21507-I)

Új elektronikus szolgáltatás az adófizetőknek: online időpontkérés

A Pénzügyminisztérium az Országos Pénzügyi Információs Központtal és az Adó- és Pénzügyi Hivatallal közösen kifejlesztett és beindított egy új elektronikus szolgáltatást, az online időpontkérést, így az adófizetők online időpontot egyeztethetnek a pénzügyi ellenőrrel.

Az online időpontigénylési (programare) szolgáltatás elérhető a www.anaf.ro honlapon az online szolgáltatások (Servicii online) ablak 5-ös pozícióján; az adófizetők azonosíthatják magukat a saját virtuális térben, ugyanakkor itt egyeztethetnek időpontot a pénzügyi ellenőrrel. A szolgáltatás elérhető a saját virtuális térben is. A szolgáltatást rövid idő alatt a galaci pénzügyi igazgatóságon tesztelték, az eredmények tették lehetővé a kiterjesztését. Így mind a magán-, mind a jogi személyek online beütemezhetik a találkozót a hivatalnokokkal a megyei pénzügyi igazgatóságokon és az 1-6. kerületi közpénzügyi hatóságoknál.

Az adófizetők a felvetendő probléma függvényében a szakterületen dolgozó alkalmazotthoz irányítják a következő témakörökben:

- magánszemélyek adónyilatkozata
- jogi személyek adónyilatkozata
- magánszemélyek befizetési nyilvántartása
- jogi személyek befizetési nyilvántartása
- engedélyek és jóváhagyások (pénztárgépek)
- magánszemélyek kényszer-adóbehajtása (végrehajtása)
- jogi személyek kényszer-adóbehajtása (végrehajtása)
- pénzügyi igazolás (priusz)
- szakasszisztencia
- kettős adózás elkerülése

Az online beütemezési szolgáltatást az adófizetők olyan esetekben használhatják, amelyek nem igényelnek hosszabb ügyvitelt, ugyanis minden személyi ügyintézésre 30 percet szánnak.

Amennyiben az adófizető később lépik be, vagy nem jelentkeznek, utólag is fogadják a 30 perces időtartamban.

A vírusjárványra való tekintettel az adófizetők a beütemezést követően csak testhőmérséklet-mérés után léphetnek be a hivatalokba, kötelező a védőmaszk viselése (orr, száj eltakarása). Amennyiben nem tesznek eleget az említett követelményeknek, a találkozót újra kell ütemezni. Ez esetben is kötelező az egészségvédelmi szabályok betartása.

A pénzügyi hivatalokban általában a bejárat közelében az előre egyeztetett találkozóakra külön helyiségeket rendeztek be, hogy amennyiben lehet, korlátozzák a személyes kapcsolatot az adófizető és a pénzügyi hivatal munkatársai között. Ugyanakkor a hivatalokat padlóra helyezett irányjelzőkkel látták el, külön ki- és bejáratú utvonalt és távolságtartásra felszólító (2 métert jelző) jelzéseket helyeztek el.

A Pénzügyminisztérium tisztességes kapcsolat kiépítésére törekszik az Országos Adó- és Pénzügyi Hivatallal, az adófizetőkkel teljes körű, elérhető és korszerű szolgáltatásokkal. Ezért a minisztérium, az Országos Pénzügyi Információs Központ és az adóhivatal olyan elektronikus szolgáltatásokat bevezetésén munkálkodik, amelyekkel megkönnyíti az adófizetők ügyvitelét (adóbefizetés, nyilatkozatok benyújtása stb.).

Szolgáltatás – Üzleti ajánlat

KIS LÉTSZÁMÚ VARRODA SZAKKÉPZETT VARRÓNŐKET alkalmaz fázismunkára. Munkaprogram: hétfő-péntek 7-15.30 óra között. Bérézés: nettó 1800 lej + étkezési utalványok + utazási költség-térítés. Tel. 0728-298-421. (p.-I)

FONTOS TELEFONSZÁMOK

• Romtelecom-tudakozó	
- információ	- 118-932
- általános	- 118-800
• Központosított ügyelet (Rendőrség, Tűzoltóság, SMURD, Csendőrség, Mentőállomás):	112
• Rendőrség	- 0265/202-305
• SMURD (betegekkel kapcsolatos információk)	- 0265/210-110
• Sürgősségi szolgálat: - gyermekeknek	- 0265/210-177
• Optika-Optofarm	- 0265/212-304
	- 0265/312 436
	- 0265/250-120
	- 0265/263 351
• Optolens szemsebészet	- 0265/263-351
• Marmed	- 0265/250-344
járóbeteg-rendelő:	- 0756-468-658
	- 0729-024-380
Labor	- 0751-114-307
e-mail: marmed@marmed.ro,	
www.marmed.ro	
• Dora Optics	- 0733-553-976
• Dora Medicals	- 0265/212-971
• Radiológia, echográfia	
Dr. Jeremiás István	- 0265/222- 446
• Lézerakupunktúra	- 0722-885-851
• Emma vendéglő, hidegtálak készítése	- 0740-083-077
• Prefektúra	- 0365/404-664
• RDS–RCS	- 0265/266-801
	- 0365/400-401
	- 0365/400-404
• Áramszolgáltató vállalat - vidék	- 0800-801-929
	- 0265/929
• Delgaz Grid	- 0265/200-928
	- 0800/800 928
• Aquaserv:	
- hideg víz-csatorna	- 0265/215-702
- közönségiszolgáló	- 0265/208-888
- központ	- 0265/208-800
	- 08008 208-888
• Fogyasztóvédelmi hivatal	- 0265/254-625

• Vasútállomás	- 0265/236-284
• Távolági buszállomás	- 0265/237-774
• Vili Kft.: temetkezés, segélyintézés (0-24 óra), professzionális balzsamozás	- 0265/215-119
Nemzetközi halottszállítás	- 0744-282-710
• Alkony Kft. temetkezés (24 ó.)	- 0265/263-865
• koporsók, kellekek, koszorúk	- 0745-606-215
és halottszállítás	- 0745-606-269
• Melinda temetkezés	- 0741-615-661
Onești tér 12. sz., a Litoral mögött, teljes körű szolgáltatás	- 0740-263-907
	- 0265/311-862
• Maros megyei RMDSZ	- 0265/264-442
	- 0265/262-907
• Thomas Hux sofőriskola	- 0741-235-239,
	- 0365/882-842
• Üveg-tükör szerelése, házhoz szállítás	- 0265/248-430

Utazási irodák

- MAORI turisztikai iroda	- 0365/440-528
www.maori.ro e-mail: info@maori.ro	
- Transervice	- 0265/216-242
- World Travel Shop	- 0265/216-768
• turisztikai iroda	- 0265/269-900
- Bálint-Trans	- 0745-611-999
9-17 ó.	- 0265/255-092
- Intertours	- 0265/264-011
Royal GTS	- 0265/269-308
	0731-898-989
	Hu 0036-306-053-753
- Family Holiday	- 0365/449-833,
	- 0749-922-887
-Thomas Hux utazási iroda	- 0365/882-842
	- 0772-068-684

Méltányos reklámdíj fejében állandó szereplője lehet a **FONTOS TELEFONSZÁMOK** rovatnak. Várjuk jelentkezését a 0265/268 854-es telefonon.

Üzleti sikereinek titka,
a jó REKLÁM!
Hirdessen a NÉPÚJSÁGBAN,
Maros megye legnépszerűbb napilapjában!

A hirdetési rovatban megjelent közlemények, reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja a felelősséget!

LAKÁS

BÉRELHETŐ 2 szobás, nagy előszobás, fedett balkonú, 62 m²-es, első emeleti lakás Marosvásárhely központjában, a 2-es Poliklinikával szemben. Központi fűtés van, teljesen bútorozott és háztartási gépekkel felszerelt. A bérleti díj 300 euró/hó. Tel. 0756-532-125. (p.-I)

ELADÓ 2 szobás tömbházlakás Dicsőszentmártonban, a volt kenyérgyár mellett. Tel. 0773-640-886. (sz.-I)

MINDENFÉLE

TETŐFEDÉST, ács munkát, kül- és beltéri munkát vállalok. Minőségi munkát végzek. Tel. 0758-737-660. (8351)

HÁZTETŐT készítünk cserépből vagy lemezből, teraszt fából, és vállalunk bármilyen kisebb javítást. Tel. 0759-163-860. (8559-I)

VÁLLALUNK tetőfedést bármilyen cserépből és lemezből, készítünk hétvégi házat, manzárdot, kerítést, teraszt, és vállalunk munka utáni takarítást. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0749-583-222. (8527)

VÁLLALUNK tetőkészítést új anyaggal, kis javításokat, bádógosmunkát, kézsre dolgozást, glettolást, festést. Nyugdíjasoknak 15% kedvezmény. Tel. 0727-548-721. (8248)

VÁLLALOK garanciával szobafestést, mázolás, lépcsőházfestést, padló- és falicsempereket, laminált parkett lerakását. Tel. 0746-552-473. (8596)

VÁLLALOK festést, csempézést, kőművesmunkát, gipszkartonszerelést stb. Tel. 0749-564-921. (8599)

MEGEMLEKEZÉS

„Nem múlnak ők el, kik szívünkben élnek, Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.”

(Juhász Gyula)

Szomorú szívvel és kegyellett emlékezünk augusztus 27-én drága édesanyánkra, **SZACSVAY** született **MÓZES ZSUZSÁNNARA** halálának 30. évfordulóján. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes! Lányai: Anikó és Ildikó családjukkal együtt. (8601)

Fájó szívvel emlékezünk augusztus 27-én a drága jó édesanyára, szerető szívű nagymamára, dédire, **JENEI LENKÉRE** halálának első évfordulóján. Elment tőlünk, mint lenyugvó nap, de szívünkben él, és örökre ott marad. Szerettei. (8603)

ELHALÁLOZÁS

Fájó szívvel tudatjuk, hogy a drága jó férj, édesapa, nagyapa, dédapa, keresztapa, nagybácsi, sógor, rokon és jó szomszéd,

ERCSEI ZOLTÁN

a Prodcplex volt dolgozója, türelemmel viselt, hosszas szenvedés után, 77 éves korában megpihent. Temetése augusztus 27-én 13 órakor lesz a megyeszékhelyi temetőben, református szertartás szerint. Nyugodjon békében!

A gyászoló család. (8613-I)

RÉSZVÉTNYLIVÁNYÍTÁS

Őszinte részvétünket és együttérzésünket fejezzük ki a gyászoló családnak a szeretett családfő, **ERCSEI ZOLTÁN** elhunytja miatt érzett fájdalomukban. Vigasztalódást kívánunk. Nyugodjon békében! Oltean Erzsébet és családja. (8600)

SPALĂ-TE
FRECVENT PE MĂINI

NU-ȚI ATINGE FAȚA CU
MĂINILE NEIGIENIZATE

DEZINFECTEAZĂ-TE
DUPĂ CE ATINGI
SUPRAFEȚE COMUNE

PROCEDEAZĂ LA FEL CU
ECRANUL TELEFONULUI

ÎMPREUNĂ PUNEM VIRUSUL ÎN IZOLARE

GYAKRABBAN
MOSSÁL KEZET!

NE ÉRJ AZ ARCODHOZ
PISZKOS KÉZZEL!

FERTŐTLENÍTSD A KEZED,
MIUTÁN MÁSOK ÁLTAL HASZNÁLT
DOLGOKHOZ ÉRTÉL!

UGYANÍGY JÁRJ EL
A TELEFONOD
KÉPERNYŐJÉVEL IS!

Együtt izoláljuk a vírust

MCA Health Care
ORVOSI LABORATÓRIUM

www.health-care.ro Tel/fax: 0365-882747
Marosvásárhely, Tulipán utca 25. szám

TÁJÉKOZTATÓ

Tisztelt páciensek!

Az MCA Health Care orvosi laboratórium folyamatosan a betegek rendelkezésére áll, és a fokozott biztonsági előírásokat betartva, a COVID-19-járvány idején is elvégzi az egészségügyi biztosítópénztár által megtérített laboratóriumi vizsgálatokat.

Laboratóriumi mintavételre hétfőtől péntekig 7-11 óra között várjuk önöket.

**Marosvásárhelyi
Rádió
Románia**

www.marosvasarhelyiradio.ro

**96 FM
106,8 FM
1323 AM**

therezia

Mezőpaniti tejtermékek...

HÍRADÓ
LIVE 16.00
LIVE 19.00

TÁJÉKOZÓDJON HITELES FORRÁSBOÓL!
AZ ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIO HÍRMŰSORÁBÓL!

Târgu Mureș 88,1% Sovata 102,1%
Marosvásárhely 88,1% Szováta 102,1%

r . a . d . i . o

Reghin 94,7% Sighișoara 104,3%
Sebeș 94,7% Sebeșvár 104,3%

Spălătorie și detailing auto

Beltrand

autómosó és -kozmetika

– külső-belső tisztítás
– kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
– szőnyegmosás

**Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.**

Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

atlasfm all hits radio
TG.MUREȘ • MAROSVÁSÁRHELY

GREAT MUSIC FOR A GREAT CITY!

106.4 FM

/AtlasFmMures